POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

IXL. évf. 2. szám (39. Jg. Nr. 2)

Az európai magyar katolikusok lapja

2007. február

A BÉKE SZÍVE

XVI. Benedek pápa üzenete a 2007. évi béke világnapjára

A Szentatya üzenete témáját főként a gyermekekre gondolva választotta, „akiknek jövőjét lelkiismeretlen felnőttek gonoszsága és a kizsákmányolás árnyékolja be". „Csak az ember iránti tisztelettel lehet előmozdítani a békét". A pápa emlékeztetett arra, hogy az ember méltósága abból a tényből ered, hogy Isten képére és hasonlatosságára teremtetett: az ember tehát nem egyszerűen „valami", hanem „valaki". A béke - folytatta a pápa - isteni ajándék, de egyben „emberi feladat is; olyan kötelességteljesítés, amely nem ismer megállást". A béke megnyilvánul a rendezett és harmonikus világegyetem teremtésében, valamint az emberiség megváltásában is, amelyet ki kell vezetni a bűn káoszából.

Van tehát egy rend a világban, amely nem „irracionális vagy értelmetlen", mert „eredeténél ott áll az örök Ige, a Rácio; és nem az Értelmetlenség": van tehát egy „morális logika", amelyet tiszteletben kell tartani; egy közös „nyelvtan", amely „a cselekedetek szabályait foglalja magában ... az igazságosság és a szolidaritás jegyében ... amely mindenki lelkiismeretébe be van írva". Éppen ennek a „természetes törvénynek" a tisztelete képezi az emberek közötti „párbeszéd alapját" és a valódi béke kiindulópontját.

„A békéhez arra van szükség, hogy világosan kijelöljük azt az értékrendet, amely az embernek sajátja" - folytatta a pápa. „A béke azon alapszik, hogy mindenki jogát tiszteletben tartják": az Egyház „amely minden ember alapvető jogainak védelmére kel", különösen is síkra száll minden egyes ember élethez és vallásszabadsághoz való jogáért. Az ember élethez való jogának tisztelete minden életkorra vonatkozik, nagy jelentőségű és sarkalatos pont: „az élet ajándék, amely felett az egyén nem rendelkezik teljes mértékben".

A pápa „szégyenletesnek" nevezte azt, hogy egyrészt áldozataikat szedik a fegyveres összetűzések, a terrorizmus és a különféle erőszakos cselekmények, másrészt a háttérben emberéleteket követel az éhezés, az abortusz, az embriókon végzett kísérletek és az eutanázia is.

Ami a vallásszabadságot illeti, nagyon sok hívőnek kell nehézségekkel szembenéznie, ha „nyilvánosan és szabadon ki akarja nyilvánítani meggyőződését" - hangsúlyozta a Szentatya, fájdalommal megemlékezve a keresztények üldözéseiről, és „a féktelen erőszak tragikus eseményeiről". „Vannak olyan vallási alapú rezsimek, amelyek mindenkire ugyanazt a vallást kényszerítik, míg mások közönyösségükkel nem az erőszakos üldözést segítik elő, hanem kulturális szinten, szisztematikusan teszik gúny tárgyává a vallásos hitet. Mindkét esetben egy alapvető emberi jog sérül, s ez nagyon károsan hat a békés együttélésre."

Állandó veszélyt jelent a békére az a sok igazságtalan különbség is, amely tragikus módon még mindig jelen van a világban, főleg az alapvető javakhoz - mint az élelem és a víz - való hozzáférés, valamit a lakhatás és az egészség terén, vagyis az igazságtalanságok, amelyek leginkább Afrikát sújtják.

További veszélyt jelent az alapvető emberi jogok gyakorlásában tapasztalható és folyamatosan fennálló különbség férfiak és nők között: a pápa elítélte a nők kizsákmányolását, valamint néhány kultúra azon antropológiai szemléleteit, amelyek a nőket szigorúan a férfiak akaratának vetik alá.

A béke felé vezető úton - jelentette ki XVI. Benedek - szoros kapcsolat van a természet és az ember ökológiája között, vagyis a természet tisztelete és az ember természetes és erkölcsi felépítésének tisztelete között. Ebbe a gondolatkörbe illeszkedik az energia utánpótlásának kérdése: az ember a történelemben soha nem látott mértékben használja rendelkezésre álló forrásait, s ez igazságtalansá-

(Folytatás az 2. oldalon)

REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK

Immár hetedik éve, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia minden esztendőben egy-egy konkrét, reményeink szerint a társadalom számára fontos keresztény értékre összpontosító üzenettel lép a nyilvánosság elé. A kommunikációs programok célja, hogy párbeszédet kezdeményezzenek az Egyházhoz kevésbé kötődő jó akaratú emberekkel.

A Magyar Katolikus Egyház ez évi kommunikációs programjával azt akarja tudatosítani, hogy az emberi élet érték, titok, Isten ajándéka, amit tisztelni, becsülni, védeni kell. Az élet védelme olyan kérdés, amelyben az Egyháznak is komoly feladata van. A program célja, hogy a fiatalok szemléletét alakítsa: a születendő gyermekek elfogadására és szerető, biztonságos környezetben való felnevelésére bátorítsa őket. A kommunikációs program elsősorban azokat igyekszik megszólítani, akik nem állnak közel az Egyházhoz, de várják az útbaigazítást a gyermekvállalás kérdéseiben.

A kommunikációs program plakátja által megjelenített igen az életre természetes, Istentől kapott tulajdonsága minden embernek. Az üzenet lényege, hogy a gyermek mással nem pótolható örömforrás a szülőknek, és létével teljesebbé teszi az őt elfogadók életét is.

Az emberi élet értékének, védelmének és a Teremtőtől kapott biztonságának gondolatát jeleníti meg a plakáton lévő szentírási idézet, amely a 2007-es budapesti városmisszió mottója is: „Reményt és jövőt adok nektek" (Jer 29,11).

Ha ránézünk a plakátra, nem tudunk kitérni a kisgyerek tekintete elől. Ránk van utalva, mindenben segítségünkre szorul, de nem a félelem, hanem a teljes bizalom olvasható ki szeméből. Úgy néz ránk, ahogy talán mi néznénk Istenre, ha szembetalálkoznánk vele. Számára mi vagyunk a minden. Ebben a gyermekben maga az ember néz ránk, aki létével dicséri reményt és jövőt adó Teremtőjét. MKPK

BÍRÓ LÁSZLÓ püspök

HÍVOM A CSALÁDOKAT

2007-ben, Szent Erzsébet évében

A most kezdődő évben szeretnék eleget tenni az MKPK Szent Erzsébet-évi körlevelében foglalt kérésnek: „Keljünk a család védelmére, a magunkéra és a környezetünkben lévőkére. Imádkozzunk a magyar családok egységéért, a nagyszülők, gyermekek és a távolabbi rokonok boldog együttműködéséért. Tegyük ezt az összes rendelkezésünkre álló eszközzel... Lépjünk fel a családellenes, személyiségromboló törekvésekkel szemben." Szent Erzsébet évünknek különös aktualitást ad az a tény, hogy egységesülő Európánkban egyre távolabb kerülünk attól az ember- és házasságeszménytől, melyet Szent Erzsébet olyan nagyszerűen „élt elénk". Feladatunk szóval, tettekkel és tanúságtétellel kiállni a család igazáért. Egy olyan korban kell ezt tennünk, amikor „sokan engedetlenek, fecsegők és ámítók... Ezeket el kell hallgattatni, mert egész családokat feldúlnak azzal, hogy aljas nyereség kedvéért azt tanítják, amit nem volna szabad" (Tit 1,10-11).

Szent Erzsébet mindig valakiért vagy valamiért fáradt, dolgozott, küzdött és imádkozott, sohase valaki vagy valami ellen. Az előttünk álló évben fedezzük fel Szent Erzsébet modernségét, keressük-kutassuk, hogyan szegődhetünk nyomába. Miként közeledhetünk családunkban ahhoz az eszményképhez, amit ő testesít meg?

Hívom a családokat a reményre. Ha a családokra, a családpasztorációra gondolunk, általában bajok, gondok, hiányok jutnak eszünkbe. Családreferensként járva az országot, azt tapasztalom, hogy sok a gyönyörű család, sokak jellemző megnyilatkozása az áldozatos szeretet, az odaadó gondoskodás. Az elmúlt évben a plébániákon újabb és újabb családcsoportok, baba-mama klubok születtek, a házasság, a család, a házasságra való felkészítés egyre nagyobb hangsúlyt kapott. Új kezdeményezések indulnak útjukra: családcsoport-vezetőképzők, plébániai családpasztorációs bizottságok, jegyeskurzusok, szülők iskolája, régiókközi spontán találkozók. Gyakorlattá váltak a majálisok, júniálisok, családok lelkinapjai, családtáborok. Egyre többen vállalnak felelősséget az életvédelem ügyéért. Gyümölcsöző munkát végeznek az élet, a házasság és a családok védelmében a különböző mozgalmak, egyesületek és fórumok. Egyházunk mindennapjaiban egyre inkább középpontba kerül a házasság, a család és az élet ügye. De mindezzel nem elégedhetünk meg, Szent Erzsébet éve a továbblépésre bátorít bennünket...

Hívom a családokat a megújult istenkapcsolatra. II. János Pál pápa írja: „Szent Erzsébet Krisztusnak akart mintegy kedvében járni, Krisztus szeretete sugárzott egész lényéből. Krisztust akarta követni, aki szolgai alakot fölvéve szeretetből kiüresítette magát, és engedelmes lett a kereszthalálig (vö. Fil 2,7-8)" (Levél a Magyar Katolikus Egyházhoz, 1981). Az MKPK idei körlevele így fogalmaz: „A kereszténység úgy indult útjára, hogy Jézus Krisztusban felfedezte a teljes igazságot. Valahányszor megújultunk a történelem során, ez mindig olyan embereken keresztül történt... akik újra indultak Krisz-

(Folytatás az 4. oldalon)

Az MKPK körlevele

SZENT ERZSÉBET SZÜLETÉSÉNEK 800. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

Kedves Testvérek!

Közös Európánk az alapvető szabadságjogok egységére, valamint a gazdaság közösségére épül. Ezek az elemek adják fő mozgató rugóit. Ugyanakkor egyre többen hiányolják Európából az igazi emberséget.

800 évvel ezelőtt, 1207-ben magyar földön, Sárospatakon, megszületett egy gyermek, Árpád-házi Szent Erzsébet. Még kislányként elkerült Türingiába, jövendőbeli férje, Lajos őrgróf családjához. Mi, magyarok, mégis magunkénak érezzük őt, bár tudjuk: ő az egész Egyházé. Most 800 év távlatából keressük: mi tette őt Európa szívévé, miért annyira vonzó ma is az ő alakja?

I. Az Árpád-házi szent királyok nemzetségének legsajátosabb és a világtörténelemben példaadó hagyományát, az életszentséget vitte tovább II. András királyunk leánya. Mindezt azzal az egyszerűséggel tette, amely a szentet Istenhez köti. Szent Erzsébet misztikus volt, a legtökéletesebbek közül való. Isten szeretetében élt, az evilági dolgok is Istent juttatták eszébe. Ahogy körülöttünk, úgy körülötte is kavargott a múlandóság, a családi viszályok, az ármánykodók, a hálátlanok, a földi boldogság, a királyi származás, a szülőföld, a vagyon, a hatalom - mind jött és ment, Erzsébet csak imádkozott és derűs maradt. Azon munkálkodott, hogy „vidámmá tegye az embereket". Az ő élő istenszeretetének sugárzása szelídítette meg rosszakaróit és ragyogta be férjéhez fűződő szerelmét, családját, szegényeit, egész életáldozatát.

Amikor korunk válságát vizsgáljuk, akkor látjuk, hogy az nem egyszerűen pénzügyi vagy környezeti, hanem magának az embernek a válsága. Világszerte és hazánkban is fogyatkoznak a mély barátságok, egyre többen félnek házasságot kötni, gyermeket világra hozni és nevelni, mert megfogyatkozott az erősítő példa, a tapasztalat. Igen sokan áldozatul esnek a valótlanság káprázatának, miközben „való világnak" hiszik és mondják. Szükségünk van arra az egyszerűségre, amely Szent Erzsébetet a világhoz, Istenhez kötötte. A kereszténység úgy indult útjára, hogy Jézus Krisztusban felfedezték a teljes Igazságot. Valahányszor megújultunk a történelem során, ez mindig olyan embereken keresztül történt, mint Szent Benedek, Szent Ferenc, Szent Erzsébet, Boldog Teréz anya, Boldog Batthyány-Strattman László, akik újra indultak Krisz-

(Folytatás a 4. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

És hogyan tovább?
A kereszténység krízisérő l

Múlt számunkban egy németországi olvasónk soraira reagáltunk. Otthoni forrásokra hivatkozva, aggodalmát fejezte ki a magyar Katolikus Egyház nehéz helyzete miatt különféle síkokon. A problémák megoldására - szerinte - jóformán semmi se történik. A válaszban igyekeztünk kimutatni, hogy egy ilyen állítás mindenesetre túlzás, de tarthatatlan is, mindazt figyelembe véve, ami a rendszerváltás óta az Egyház életének úgyszólván minden területén történt. Ez persze nem jelenti azt, hogy ne történtek volna hibák, hogy nem lehetett volna még többet elérni, különösen, ha az Egyház és az egyháziak a hívek részéről nagyobb támogatásban részesültek volna.

Ugyanez az olvasónk újabb levelében a szekularizált, tehát nem hívő, sőt ateista társadalomnak az Egyházhoz való hozzáállását, illetve az Egyház vele kapcsolatban tapasztalható, szerinte „engedékeny" magatartását vizsgálja. Néhány idézet a szövegből (helyszűke miatt, sajnos, az egész nem közölhető): „Az Egyház lombtalan faként áll a posztmodern társadalomban... Sem merész újítások, sem alkalmazkodó engedékenység nem tudta megállítani ezen lombhullást, ellenkezőleg. A krízis okai ugyanis a gyökereknél keresendők. Az Isten-hit maga került válságba... Minél idősebbé válik a kereszténység, annál engedékenyebb lesz... Az istentelenség barátságossá vált az egyházak felé". Ennek okául levélírónk az Egyház szociális tevékenységét és a természetfelettiség „elkallódását" jelöli meg. „A langyos dolgok a kívülállók szemében veszélytelennek és érdektelennek tűnnek."

Olvasónk keresi a megoldást is. Ezt (J. B. Metz egy újabb könyvére hivatkozva) nem a „szilárdhitű kis nyáj" létrejöttében látja, de talán egy olyan igehirdetésben, „amely által minden ember megérintettnek érezhetné magát". Vagy újra kegyetlen korszaknak kell jönnie, amely hívők és hitetlenek „figyelmét ismét Isten irányába terelné?"

Miklós atya véleménye:

A felvetett kérdések annyira alapvető jellegűek és az elmúlt években egyházi és világi szakemberek oly behatóan foglalkoztak velük más-más eredményre jutva, hogy a magamfajta újságíró-teológus alig tehet egyebet, mint hogy elmondja a saját véleményét, hiszen a problémák kapcsán nemigen alakult ki egységes álláspont az Egyházban.

Van-e krízis, és ez miben áll?

Hogy a helyzet kritikus, ahhoz nem fér kétség. Főleg az iparosodott Nyugaton észlelhető. Az egyházi élet területén főleg abban nyilvánul meg, hogy az emberek kevesebb érdeklődést tanúsítanak a vallási kérdések iránt; ennek megfelelően ritkábban vesznek részt vallásos rendezvényeken - istentiszteleten, szentmisén, alábbhagy a szentségek vétele (keresztelések, házasságkötések, gyónások), megnövekszik - főleg Németországban - az Egyházból való kilépések száma (rendszerint az egyházi adó megtakarítása céljából). A társadalomban felmerülő erkölcsi problémákat nem valláserkölcsi szempontok szerint kezelik (válás, újraházasodás, együttélés, abortusz, homoszexualitás), a hétköznapokból, de még a vasár- és ünnepnapokból is eltűntek a vallásos vonatkozások. Ezt a jelenséget nevezik szekularizációnak.

A család felbomlása, a születések számának csökkenése, az egyházi kapcsolatok lazulása, a teljes tudatlanság vallási kérdésekben magával hozta a papi és szerzetesi utánpótlás megcsappanását, sőt egyes női szerzetekben a teljes megszűnést. Ennek logikus folyománya a lelkipásztori ellátás és a hitoktatás gyengülése, amit csak korlátozott mértékben tud helyettesíteni a világi hitoktatók és lelkipásztori kisegítők alkalmazása. Ez megint csak a társadalom újabb rétegeinek elközömbösülését vonja maga után, ami a helyzetet tovább súlyosbítja.

A krízis okai

Hogy ezt a kritikus helyzetet mi váltotta ki, arról a közelmúltban számos teória született. Valószínű, hogy az okok sokrétűek, és hatásukat egy időben gyakorolták. Időpont: a múlt század második fele. Ez az 50 esztendő a nyugati világ számára nagyjából békés periódust jelentett, amely lehetőséget nyújtott soha nem látott gazdasági és technikai fejlődésre. Mindkettő olyan hatással volt az emberek életvitelére és gondolatvilágára, amilyenre eddig nem volt példa. A nyugati ember a kommunizmustól való félelmében a konzumizmus bűvöletébe menekült. Ennek korlátlan kiélését bizonyos erkölcsi meggondolások akadályozták. Ezek áthidalására a korlátlan szabadság eszméjét kellett dogmává avatni, nem törődve azokkal az emberi és társadalmi károkkal, amelyek a szabadság és szabadosság, a szabadság és gátlástalanság összecseréléséből keletkeztek. Ez utóbbiak útjában állt a kereszténység, az egyház. A 20. sz. második felében végig követhető a szisztematikusan támadó kampány, különösen a katolikus egyházzal szemben. A leghatékonyabb fegyvernek a média bizonyult, elsősorban a televízió és a sajtó. Mindkettő mögött hatalmas tőkéscsoportok álltak, amelyeknek érdekük volt, hogy a „fogyasztás" ne csökkenjen erkölcsi meggondolásokból.

De miért nem tett semmit az Egyház ennek ellensúlyozására? Az talán túlzás, hogy nem tett semmit. Próbálkozott, nem sok sikerrel. Tény, hogy a természetfeletti, erkölcsi témákat nehezebb úgy ábrázolni hihetően, egyszerűbb emberek számára is érthetően, mint a képekben bemutatható szenzációkat. Nem kétséges - és ezt be kell vallani, az Egyház, a kereszténység túl későn ébredt rá a veszélyre, de nem is álltak rendelkezésére a megfelelő anyagi eszközök. Ezt azóta se sikerült igazán pótolni, ha az utóbbi időben enyhült is, főként a pápák hatására, az ellenséges magatartás. Persze az is lehet, hogy a kereszténységben nem látnak többé igazi ellenfelet, mert „langyossá" vált.

Mindent összevéve: krízis van, méghozzá súlyos, de ez nem a kereszténység krízise, hanem a kereszténye ké. Persze a kereszténység kereszténye kből, emberekből áll, és az emberek krízise, a lelkek krízise visszahat az intézményre, az Egyházra.

És hogyan tovább?

A krízis, lényegéből kifolyólag átmeneti jelenség az élet és halál mezsgyéjén. Vagy sikerül áthidalni, túlélni, vagy bukás, pusztulás a vége. Nos, még a kívülállók sem tételezik fel, hogy a kereszténység belepusztul a jelenlegi kritikus helyzetbe. Mi, keresztények pedig, hisszük és tudjuk, hogy ez nem történhetik meg. Nemcsak azért, mert Krisztus megígérte: „A pokol kapui sem fognak erőt venni rajta", hanem mert a történelem során súlyosabb körülmények közt is megmaradt. Persze ez nem ment fel bennünket attól, hogy keressük a megoldást. Lássuk a lehetőségeket.

- Az Egyház belső reformja, megújulása alapvető feladat: *„Ecclesia semper reformanda"*. Ez a II. Vatikáni Zsinat révén meg is történt. Az elmúlt 40 esztendő erre koncentrált. A keresztények egyéni reformja viszont folytatódik minden időben.

- Én sem gondolom, hogy a jövő a „szilárdhitű kis nyáj" fogalmára való visszahúzódásban áll, jóllehet Karl Rahner úgy gondolta, hogy a jövőben a hitetlenség nagy sivatagjában az eleven keresztény közösségek képezik majd az oázisokat, ahonnan újra elindul az élet.

- Nem hinném, hogy lehetséges „egy olyan igehirdetés, amely által mindenki megérintettnek érzi magát". Bár karizmatikus egyéniségek esetében ilyesmit feljegyeztek, hosszú távon nem hiszek ilyen csodás patent-receptekben. Az Egyháznak továbbra is folytatnia kell a maga hétköznapi munkáját, s ezt a hétköznapok eszközeivel.

- Senkinek se kívánok újabb kegyetlen korszakokat. Ha a Jóisten ilyesmit újra megenged, azért teszi, mert nem voltunk hajlandók észhez térni és megérteni az idők jeleit.

Személyes véleményem, hogy nem kell rendkívüli lépésekhez, módszerekhez, eszközökhöz folyamodni, mert nem a kereszténység van krízisben, azaz nincs baj sem a hitünkkel, sem az intézményeinkkel. Persze javítani mindig lehet rajta. Amit azonban mindnyájunknak meg kell tennie, azon kívül, hogy szeretjük az Egyházat és kiállunk mellette, azaz, hogy Istennel való kapcsolatunkat komolyan vesszük, és ezt életünk középpontjába állítjuk. Egyszóval: a szeretetből élünk, olyannyira, hogy azon olyanok is elgondolkodnak, akik még keresik az utat.

A krízis megoldásának egyetlen hatható eszköze: világítani, utat mutatni, példát adni, egyszóval: szeretni.

Frank Miklós

A BÉKE...

(Folytatás az 1. oldalról)

got, ellentéteket, új szegénységet és kirekesztést eredményez: „A környezet rombolása, nem megfelelő vagy önző használata, a Föld erőforrásainak erőszakos kisajátítása sebeket, konfliktusokat és háborút okoz, éppen azért, mert egy embertelen fejlődési fogalom gyümölcse."

A pápa szerint túl kell haladni az „ember korlátolt szemléletein", az „ideológiai és kulturális előítéleteken", „a politikai és gazdasági érdekeken", és azokon az „elfogadhatatlan isten-felfogásokon, amelyek gyűlöletre és erőszakra ösztönöznek"; „az Isten nevében folytatott háború sohasem elfogadható!"

A békét „az ember igazi természete iránti közöny" is megkérdőjelezi. Sok ma élő ember tagadja, hogy létezik egy kizárólag az emberre jellemző természet, és így „a legfurcsább értelmezéseket is lehetővé teszik" arra nézve, hogy mi is az emberi lény. „Itt is tisztán kell látni azt, hogy az ember meggyengült értelmezése, amely teret ad a legszélsőségesebb felfogásoknak is, csak látszólag szolgálja a békét. Valójában azonban megakadályozza, hogy igazi párbeszéd alakuljon ki, és az önkényességnek nyit teret."

Az ember meggyengült értelmezésének „legyengített" emberi jogok felelnek meg. A pápa rámutatott a relativista gondolkodás belső ellentmondására: „a jogokat abszolútként kezelik, ugyanakkor azt az alapot, amelyből a jogokat levezetik, relatívnak tartják". Így tehát, ha valakinek ezek a jogok „kényelmetlenek", figyelmen kívül is hagyhatja azokat. „Csak akkor lehet hatásosan megvédeni" a jogokat, és „csak akkor lesznek mindig, mindenhol és mindenki számára érvényesek", ha világossá tesszük, hogy a jogok a természet által kialakított igényekben gyökereznek.

XVI. Benedek pápa ezek után a nemzetközi emberi jogok kérdésére tért át, amelyet „sajnos nem tartanak kellőképpen tiszteletben", és megemlítette a nemrég Libanonban zajlott háborút, amelynek során nem védték meg és nem segítették az ártatlan áldozatokat, vagyis a civil lakosságot. A Szentatya elítélte a terrorizmust, és felszólította a Nemzetközi Közösséget, hogy „világosabb szabályokat követve működjön, amelyek képesek hatásosan szembenézni a drámai következményekkel". „A háború mindig a Nemzetközi Közösség kudarcát jelenti, és súlyos emberi veszteséggel jár." Másrészt „fenyegető árnyékként borul az emberiség horizontjára", és „nagy nyugtalanságot okoz" az, hogy néhány állam atomfegyverrel szeretné felszerelni magát: ez megnöveli a „lehetséges nukleáris katasztrófától való félelmet".

A pápa kifejezte óhaját, hogy az emberiség a nukleáris fegyverek számának csökkentése, majd azok „teljes megsemmisítése" felé haladjon. Ezeket a célokat „tárgyalások útján" kell elérni. „Minden keresztény - zárta sorait XVI. Benedek pápa - érezze kötelességének, hogy a béke fáradhatatlan munkása, az emberi méltóság és az embertől elidegeníthetetlen jogok védelmezője legyen", tanúságot téve arról, hogy „Isten szeretet, és minden ember legnagyobb hivatása a szeretet". MK

IMASZÁNDÉKOK

Februárra

1. Általános szándék: Hogy a föld javait, melyeket Isten minden ember számára ajándékozott, bölcsen és az igazságosság, valamint a szolidaritás kritériumai szerint használjuk.

2005. november 24-én XVI. Benedek pápa találkozott a FAO 33. konferenciájának résztvevőivel. Amit hozzájuk intézett beszédében elmondott, kiválóan megalapozza és illusztrálja ezt a pápai imaszándékot. Olvassuk az itt következő szemelvényeket azzal a tudattal, hogy a szentatya minden imádkozó keresztényhez is intézi!

„Nem szabad elfelejteni, hogy - miközben bizonyos térségek alá vannak vetve nemzetközi rendszabályoknak és ellenőrzéseknek - emberek milliói éhezésre vannak kárhoztatva, sőt leplezetlen éhhalálra, olyan térségekben, ahol erőszakos viszályok folynak, viszályok, amelyeket a közvélemény szeretne elfelejteni, mint pusztán 'belső, etnikai, törzsi' ügyeket."

Tagországait a FAO arra készteti, hogy vitassák meg a mezőgazdaság reformjának és a vidék fejlesztésének problémáját. Fontos kérdés ez: a falusi kisgazdák az aktív népesség jelentős részét alkotják, főleg fejlődő országokban. Meg kell tehát kapniuk a szükséges segélyforrásokat és eszközöket, kezdve a képzéssel és gyakorlással, folytatva a szervezeti struktúrákkal (kis családi gazdaságaik és szövetkezeteik érdekében). Sokoldalú és kritikus helyzetben lévő probléma ez... „Nem szabad elfelejteni, hogy a falusi térségek sebezhetősége jelentős visszahatást gyakorol a kisgazdák és családjaik megélhetésére, ha megtagadják tőlük a piachoz való hozzáférést."

„Meg vagyok győződve arról, hogy mindenki szívének egyre jobban meg kell nyílnia a mai világ ama sok embere felé, akiknek nincs meg a mindennapi kenyerük." „A Mindenható Isten ragyogja be fényével megfontolásaikat, és adja meg önöknek azt az erőt, amely szükséges ahhoz, hogy kitartsanak a közjó szolgálatára végzett, elengedhetetlen erőfeszítéseikben."

*

2. Missziós szándék: Hogy a harmadik világ betegségei és nagy járványai elleni harc a szolidaritás szellemében egyre nagylelkűbb együttműködésre találjon valamennyi nemzet kormánya részéről.

Missziós szándékunkhoz kiváló magyarázatot nyújt egy vatikáni nyilatkozat, amely a WHO 58. közgyűlésén, 2005. május 18-án hangzott el. Ebből idézünk: „Sajnálatos módon a betegségek, és különösen a fertőző betegségek, leginkább a szegény országokban pusztítanak nagyon, amelyek éppen szegénységüknél fogva nem rendelkeznek pénzforrásokkal, hogy beszerezhessenek olyan gyógyszereket, amelyek a technikai fejlődésnek köszönhetően egyik-másik betegséget könnyen meggyógyíthatnák." „Tény az, hogy fertőző betegségek okozzák évente 17 millió ember halálát, és ezek 90%-a él fejlődő országokban."

„Ezekkel az egészségügyi problémákkal együtt, különös tekintettel anya és gyermek egészségére, megdöbbentő dolog az, hogy évi 211 millió megfogant új emberi életből 46 milliónak magzatelhajtás a sorsa, 32 millió idő előtt vagy születéskor meghal, és csak 133 millió születik meg és marad életben." És persze jó részüknek csak rövid élet jut: csecsemőhalál következik be.

E problémák tudatában II. János Pál létrehozta az irgalmas szamaritánusról elnevezett alapítványt, hogy segítse a világ leginkább szükséget szenvedő betegeit. „Jelenleg módunkban áll segíteni rászoruló betegeket 11 afrikai, 1 ázsiai és 1 latin-amerikai országban; a világ AIDS-betegeket segítő központjainak 26,7%-át a katolikus Egyház tartja fenn."

Az imaapostolság a maga mintegy 50 millió tagjával szintén alapítványnak tekintheti magát: az irgalmas szamaritánusról elnevezett lelki alapítványnak. Igyekezzünk kitartó, hűséges tagokká válni, és azoknak meg is maradni!

Nagy Ferenc SJ

JAKUBINYI GYÖRGY gyulafehérvári érsek

ROMÁNIA EU-CSATLAKOZÁSÁRÓL

A nemzetközi híradások szerint az Európai Unióhoz való csatlakozásnak köszönhetően a szilveszter eufórikus hangulatban telt Romániában. Vajon hogyan élték, élik meg ezeket a napokat a magyar katolikus hívők, és milyen reményekkel néz az új esztendő elé a Gyulafehérvári Főegyházmegye érseke? Jakubinyi Györgyöt erről kérdezte a Magyar Kurír munkatársa:

- Hogyan töltötték a szilvesztert, milyen hangulatban vannak a katolikus hívek az Európai Unióhoz való csatlakozás után?

- A megyeszékhelyeken mindenütt megrendezték az Európa Zászló felvonását, de ezt a polgári hatóság nem egyeztette a helybéliekkel, sem a katolikus plébánosokkal, sem a többi keresztény vallás képviselőivel. A rossz időzítésből az adódott, hogy a hívek, a görög katolikusok, a római katolikusok, protestánsok zsúfolásig megtelítették a templomokat, míg az Európa Zászló felvonásán ehhez viszonyítva alig voltak.

- Milyen elvárásokkal néznek a csatlakozást követő időszak elé? Mik a kilátások?

- Vegyes érzelmekkel tölt el az európai csatlakozás, és arra számítunk, hogy olyan gazdasági nehézségekkel jár, amelyek alapján csak álomkép azt mondani, hogy ezek a „szülési fájdalmak”, és utána jön majd a boldog gazdasági jövő. Sajnos, meg kell mondanom, hogy Európa részéről az, hogy az Alkotmányból kihagyta a keresztény gyökerek megemlítését, aposztázia, hittagadás volt - azok az értékek, amelyekből Európa él, mind a keresztény talajon sarjadtak ki. Én a híveimet azzal bátorítottam, hogy nézzünk rá Európa zászlójára: egy zsidó származású keresztény politikus javaslatára kapta a zászló jelenlegi formáját, aki a tanácskozás szünetében egy brüsszeli Mária-szobrot látott meg a naplementében. A kék szín a Szűzanya színe, a 12 csillag, amellett, hogy az akkori 12 tagállamot jelképezte, a brüsszeli Szűzanya szobor tetején is látható csillagokra utal, a Jelenések könyve 12. fejezet 1. sorának megfelelően. Tehát akarva, nem akarva, de a Szűzanya zászlója alá léptünk. Én is elsősorban a Szűzanyától remélem azt, hogy jó lesz ez a lépés, és hogy híveink számára is valami jót hoz.

- Milyen változások várhatók az egyházi életben, és milyenek az egyház és az állam között folyó tárgyalások szempontjából?

- Az egyházi életben semmi. Az állam és az egyház kapcsolata között szintén semmi, minden megy tovább, ahogy ment. Mindenki tudja azt, hogy sem Románia, sem Bulgária nem felel meg az európai mércének, de mindenki tudja azt is, hogy Nyugat-Európának szüksége van a két Fekete-tenger-parti államra, Romániára és Bulgáriára gazdasági, stratégiai és egyéb szempontból. Én az eufóriában nem vettem részt, és nem is fogok, ez különben sem az egyház feladata. De nekünk, egyháziaknak is le kellett mérnünk, hogy mit változunk az európaiságunkkal, és az eddigi tapasztalataink alapján, és ezekkel a kilátásokkal úgy látom, semmi sem változik, és itt tényleg csakis a Jóistentől reméljük azt, hogy minden jóra fordul.

- Nem remél változást az autonómiára irányuló törekvésekkel kapcsolatban sem?

- Lehet, hogy külön utakon járok, és pesszimista vagyok, amikor az autonómiával kapcsolatban azt merem mondani, hogy ahogyan Franciaországban nem lesz soha autonómia, úgy Romániában sem lesz. Hiába hivatkozunk arra, hogy Olaszországban vagy Spanyolországban megadták az autonómiát több kisebbségnek is, pl. a katalánoknak. Ha mi erre hivatkozunk, akkor mindig azt mondja nekünk a román vezetőség: „A mi eszményképünk Franciaország, és ott nincs autonómia”. Ha az autonómiáról esik szó, olyasmire is hivatkoznak román testvéreink, amit egyébként kitöröltek a romániai történelemkönyvekből. Sztálin ugyanis szovjet mintára rákényszerítette Romániára egy magyar autonóm tartomány létrehozását, és ezt Ceaușescu csak 1967-ben, az egyesítéskor szüntetette meg. Ez az úgynevezett magyar autonóm tartomány csak színház volt, de mégis megvolt, és megvolt a kétnyelvű felirat, és megvoltak a magyar iskolák, mert szovjet mintára a nemzeti kisebbségeknek meg kellett engedni azt, hogy nemzeti síkon éljék meg kultúrájukat, de cserébe meg kellett tanulni oroszul és hitvallássá tenni a marxizmust-leninizmust. Ha tehát mi az autonómiát emlegetjük, akkor azt is mondják nekünk: „szóval sztálinisták vagytok?”

- Hogyan folytatják mégis tovább a mindennapjaikat?

- Szeretnénk, hogy keresztényi hitünk alapján a négy történelmi magyar egyház összefogjon, és az egységet próbálja ápolni, de ez nagyon nehéz a jelenlegi körülmények között. Bízzuk a jövőre és a gondviselésre, hogy mi lesz, még csak két nap telt el azóta, hogy Európában vagyunk, úgyhogy várjuk meg a kifejlődését. Persze nekünk nem tétlenül kell várni. Mi egyszerűen, mint keresztény katolikusok, kötelességeinket továbbra is teljesítjük. Hitünket meg szeretnénk vallani, minden szinten, ahol kell és lehet, kezdve a családtól a munkahelyig, és akinek közéleti szerepe van, legyen az akár képviselő, szenátor vagy egyenesen valamilyen miniszter vagy miniszteri államtitkár, a közéletben is köteles a hitét megvallani. MK

IOAN ROBU érsek a Vatikáni Rádiónak Románia csatlakozásáról az Európai Unióhoz

„Mi, romániai püspökök természetesen örülünk, hogy országunk január elsején belép az Európai Unióba. Meggyőződésünk, hogy integrációs folyamatunk nem zárul le január elsejével, hanem növekvő intenzitással folytatódik ez után, a számunkra történelmi jelentőségű nap után is - mondta december 30-án a Vatikáni Rádiónak Ioan Robu érsek, a romániai püspöki konferencia alelnöke. Elmélyíteni a más eu-s államokkal való kapcsolatokat, egy értékközösség élő és tevékeny tagjának érezni magunkat, mindez nem valósulhat meg egyetlen nap alatt - tette hozzá a főpásztor, aki szerint a romániai lakosság nagy része jobb gazdasági jövőt vár az új évtől, de ez persze nem fog olyan gyorsan bekövetkezni.

Az ortodox és a katolikus egyház a Romániában jelen lévő más vallásokkal együtt nem rejti véka alá megdöbbenését amiatt, hogy az európai alkotmány nem tesz említést a földrész keresztény gyökereiről. A bukaresti érsek személyes meggyőződésének adott hangot, hogy országa a megfelelő pillanatban lép be az Európai Unióba, amikor az saját identitását keresi. Ekként Románia hozzájárulhat az európai terv megvalósításához, és az európai lélek kirajzolásához egyaránt. Január elsején a romániai templomok harangjai hosszas zúgással üdvözölték az eseményt. A harangok hangját a hívek imája kísérte egy derűs, békés és jómódú holnapért Európában. VR

P. SZŐKE JÁNOS 80. SZÜLETÉSNAPJÁRA

Szőke János szaléziánus atya neve egyformán ismert a nyugati és a kárpát-medencei magyarok körében. Éveken át részt vett a nyugati-európai magyarok lelkipásztori szolgálatában, az Életünk szerkesztésében, aztán a híres königsteini segélyszervezet fő munkatársaként, egész Kárpát-medencében végzett karitatív tevékenysége mellett, Irányi László és Miklósházy Attila püspökök európai delegátusaként is szolgált. Nyugdíjazása után hazatért Budapestre, ahol főleg a Mindszenty Alapítvány keretében fáradozik magyar vértanúink és hitvalláoink boldoggá avatásán. Most, amikor 80. születésnapja alkalmából tiszteletttel köszöntjük, sok boldog születésnapot kívánunk neki, egyben arra is megkértük, hogy beszéljen életéről, munkásságáról. Íme Szőke János atya vallomása:

Szőke János

1927. február 13-án születtem Békés megyében, Csorvás községben. Szüleim 13. gyermeke vagyok. Elemi iskolámat szülőfalumban végeztem. Papi hivatásom - szüleim és rokonaim elbeszélése szerint - már kora gyermekkoromban megnyilatkozott. A Don Bosco nevelési szellemében dolgozó szalézi atyák gyulai kollégiumában aztán egészen határozott lett. 1943-ban kerültem a rend kiképző iskolájába, Mezőnyárádra. Gyakorlati éveket végeztem Nyergesújfalun és Óbudán. 1948 őszén, nagy csodálkozásomra, a szalézi tartomány főnöke lehetőséget adott arra, hogy tanulmányaimat Olaszországban, a rend központjában, Torinóban folytathassam. Torinóban tanultam 1948-tól 1954-ig, ahol filozófiából és teológiából licenciátust szereztem. Az olasz nyelv tökéletes elsajátítását segítette a tény, hogy a nyári szünidőben nem jöhettem haza Magyarországra, hanem különböző festői tájakon, hegyvidéken és tengerparton, olasz gyermekek mellett voltam nevelő. A papszentelés után még két évet Alassióban, a Liguriai tengerparton töltöttem egy szalézi gimnáziumban, mint tanár, és látogattam Génuában a Balbi egyetemet, latin és olasz szakon.

1956 azonban új fordulatot hozott életemben, és a nevelői pálya elején rögtön a lelkipásztori munkát választottam a magyar menekültek között. Végül is Svédországban (1958) lettem nyolc éven keresztül a magyar menekültek lelkipásztora. Lelkészségi területem az északi sarkkör fölött 300 kilométerre ért véget. Ekkor az volt a külföldi magyar lelkészek feladata, hogy helyben teremtsünk magyar híveinknek egy „kis Magyarországot”; lett otthonunk, cserkészcsapatunk, könyvtárunk, tánccsoportunk.

1965-ben kerültem Nyugat-Németországba, Stuttgartba. A befogadó német egyházmegyében hosszú éveken keresztül választott tagja voltam a papi szenátusnak és a városi katolikus tanácsnak. Stuttgartba kiemelkedő tevékenységeim közé tartozott az ún. hétvégi magyar iskola megszervezése. 40-50 gyermeket tanítottunk rendszeresen. A cserkészmunka is kiválóan működött. Itt vállaltam még a feladatot az Életünk c. katolikus havilap megalapításában, amelynek hosszú éveken át gazdasági vezetője és főszerkesztője is voltam.

1970-ben, az erdélyi nagy árvíz idején, kapcsolatba kerültem Márton Áron püspökkel. Ez volt a kezdete annak a hosszú folyamatnak, hogy a lelkipásztori munkát Márton Áron és Mindszenty József bíboros kezdeményezésére és támogatásával felcseréltem a karitatív munkával.

Stuttgartból Rómába kerültem (1975), ahol az Üldözött Egyházak Segélyszervezete (Kirche in Not - Ostpriesterhilfe) működött. Rövid féléves római tartózkodásom után a Szervezet áttette székhelyét a Majna melletti Frankfurt közelébe, Königsteinba, ahol aztán 1994-ig, nyugdíjazásomig a szervezet Keleti Osztályának vezetője voltam. Gondoskodnom kellett az akkori kommunista uralom alatt szenvedő keleti Egyház megsegítéséről. A Szervezetnél eltöltött 19 év alatt 175 alkalommal jártam különböző országokban. A rám bízott területen évente több mint 10 millió dollár segítséget nyújtottunk a katolikus Egyháznak, hogy át tudja vészelni az üldözés időszakát: nagy összegekkel támogattuk az egyházi építkezéseket, a katolikus sajtót, a papok továbbképzését stb. A szervezet alapítója, P. Werenfried van Straaten, nagy tisztelője volt Mindszenty József bíborosnak és Márton Áron erdélyi püspöknek. Ennek a két főpapnak az egyénisége meghatározta az én munkámat és felfogásomat is.

Königsteini tartózkodásom idején, szabad hétvégeimen szívesen szolgáltam a külföldön élő magyarok körében. 13 éven keresztül rendszeresen jártam Nyugat-Berlinbe, az ottani katolikus magyarokhoz. Az első külföldi magyar püspök, Irányi László, és utóda, Miklósházy Attila püspök megbízott, hogy helyettük Nyugat-Európában koordináljam a magyar lelkipásztori teendőket. Miklósházy Attila püspök kérésemre, 1996-ban mentett fel e munka alól. Amikor 1975-ben Mindszenty bíboros meghalt, azonnal felmerült az igény boldoggá avatásával kapcsolatban. Elkezdtük az anyaggyűjtést, főleg a szemtanúk kihallgatását, nehogy halálukkal az ismeretüket is a sírba vigyék. Mindezt titokban tettük, nehogy a Magyar Egyházügyi Hivatal megtudja, és lépéseket tegyen ellene.

Aztán elvállaltam a Bíboros boldoggá avatási eljárásának a vezetését. Ez a posztulátori feladat tulajdonképpen összekötő kapocs jelentőséggel bír az illetékes egyházmegye és Róma között. A kezdet kezdetén ez a feladat is titkos volt, hiszen a még uralmon lévő kommunista rendszer alatt a Magyar Püspöki Kar akkori elnöke döntésében nem volt szabad. Tanácsadóként szolgált a Bécsi Érsekség Boldoggá Avatási Osztályának vezetője.

1990 után nagyobb lehetőségek nyíltak a boldoggá avatási üggyel kapcsolatban. Az akkori esztergomi érsek, dr. Paskai László bíboros vállalta a legfőbb bíró szerepét, a boldoggá avatás kezdeményezője, a Mindszenty Alapítvány pedig a felperes szerepét és a posztulátor szolgálatát (1994). A munka eredményes lebonyolításához keresni kellett egy olyan helyet, ahol összegyűjthető a Bíboros irattára, könyvtára és egyéb hagyatéka. A Szalézi Rend 1993-ban visszakért egy olyan 1950-ben elkobzott objektumot, amelyet a jelenlegi rendeltetése folytán nem adhattak vissza (Mezőnyárád, Szalézi Noviciátus). Ennek fejében kaptunk Pálos Miklós államtitkár segítségével egy olyan összeget, amelyből a Szalézi Rend megvásárolhatott Budapesten (Felső Svábhegyi út 12.) egy félkész épületet, amelyet hamar befejeztünk, és a Mindszenty Alapítvány ide költözött (1994). Rövid időn belül elvállaltam Márton Áron, Scheffler János, Bogdánffy Szilárd, Romzsa Tódor püspökök, valamint Marton Boldizsár karmelita szerzetes boldoggá avatási ügyét is. Salkaházi Sára szociális testvér boldoggá avatási ügye mellett előkészítettem Isten szolgái Bálint Sándor, Meszlényi Zoltán Lajos ügyét. Folyamatban van Sándor István, Chira Sándor és Orosz Péter valamint 78 görög katolikus pap boldoggá avatási ügyének előkészítése.

A Mindszenty Alapítványnak a Bíboros élete folyamán nem voltam tagja, csak tanácsadója. A tagság a Bíboros halála után vált aktuálissá a Kuratórium meghívása alapján. Meg kell említenem, hogy a külföldi Mindszenty Alapítvány mellett működik egy Magyarországi Mindszenty Alapítvány is a jogi előírásoknak megfelelően. A Magyarországi Mindszenty Alapítvány keretén belül kezdeményeztem a Vértanúink - Hitvallóink c. folyóirat kiadását, amely immár a 12. évfolyamnál tart. A folyóirat 30.000 példányban jelenik meg. Az évente megrendezett és hagyománnyá vált Mindszenty emlékmisét Esztergomban közreműködésünkkel támogatjuk. A Mindszenty Emlékhely (Esztergom) kialakításának csendes szemlélője és szolid munkatársa voltam. A Mindszenty levéltár igen gazdag kéziratokkal rendelkezik. Egy irattáros segítségével (félnapos munkaidő) folyik a dokumentumok feltárása.

A szalézi rendnek 1950-ig volt egy kiváló ifjúsági és pasztorációs könyveket terjesztő kiadója és nyomdája. Az államosítás után ez a tevékenység 40 évig szünetelt, és teljes egészében csak 1996-ban kezdtük el újból a kiadás körültekintő munkáját. Eddig több mint 120 ifjúsági és családpasztorációs könyvet adtunk ki. A kiadás fejlesztése, esetleg videofilmek szinkronizálása is tervbe van. A Don Bosco Kiadó igazgatói feladatát is ellátom.

Kedves Szőke atya, köszönjük vallomását. Köszönjük papi, szerzetesi életének minden szolgálatát, továbbra is a jó Isten áldása kísérje életét és minden nemes törekvését.

Cserháti Ferenc

Gyermekeknek

BARÁTAINK A MADARAK

Petiék a nyáron új családi házba költöztek, a kert tele van gyümölcsfával. Örültek a mosolygó baracknak, a piros almának és a zamatos körtének. Nagymama különösen örült a korai madárcsicsergésnek. Itatót tett ki, ahol szomjukat olthatták a feketerigók. A gyerekek hosszasan elnézték, hogy hegyes kis csőrükkel megtalálják a legapróbb gilisztát és kukacot is.

Megjött a tél, vastag hótakaró lepte be a kert fáit, útjait. Az ablakból figyelték a tollukat felborzolt éhes kis madarakat. Nagyapa szólalt meg. Ideje lenne madáretetőt építeni. Iskolaszünet volt, így nagy volt a lelkesedés. Nagyapa Peti segítségével lombfűrésszel kivágta az etető oldalait, majd gyorsan hallani lehetett a kalapács hangját is. Nagy volt az öröm, amikor elkészült az etető. Karácsonyról még fenyőágak is maradtak, azokat is felhasználták díszítéshez. Az üzletben madárcsemegét vásároltak, napraforgót, kölest, különböző apró magvakat. Az idő gyorsan elrepült, már sötétedett. A gyerekek a szobából figyelték a madarak örömét. Nagyapa megjegyezte, ezek most már itt maradnak a nyáron is és gyógyítják a fákat. Gondoskodásunktól a barátaink lesznek.

Mindenki építhet madáretetőt, nemcsak az, aki kertes házban lakik, mert kisebbek kitehetők a balkonra, vagy az ablakpárkányra is. Próbáljátok meg, biztos sok örömötök lesz benne. Sok sikert kívánok. Szeretettel

Judit néni

Fiataloknak

EMBERHALÁSZOK

„Ne félj! Ezentúl emberhalász leszel" (Lk 5, 1-11). Ez egy markáns, azonnal emlékezetünkbe vésődő mondat. Jézusnak Péterhez intézett szavai sorsdöntő jelentőséggel bírnak. Ki érthette volna jobban e szavak jelentését, mint a halász, akinél jobban senki sem értette a halfogás mesterségét?

Sokaknak ez a kifejezés: „megfogni" ellenszenvesnek, sőt erőszakosnak hangzik... Voltak idők, amikor embereket „fogtak" rabszolgának, kényszermunkára, janicsárnak, életfogytiglan tartó keserű rabságra...

De maradjunk a halászatnál - horgászásnál... Ha valaki hálóját, haltartó zsákját bőséges zsákmánnyal akarja megtölteni, sok mindenre van szüksége. Elsősorban türelemre, kitartásra. Ismernie kell a halak életét, vonulási szokásait, a vizet, az időjárás szeszélyeit, a szelek járását, és még mennyi mindent, ami a siker záloga lehet. Mindennek az „ember halászathoz" is sok köze van...

A mai időkben embereket megnyerni, „megfogni" egyre nehezebb feladat. A köztájékoztatás, a szinte már korlátlan utazási lehetőségek, a kínálat sokfélesége csak ezt sugallja: szabadság és önmegvalósítás.

De a már tökéletesnek és elérhetőnek látszó célok és lehetőségek ellenére is, hányszor halljuk a szomorú, fáradt péteri sóhajtást: „Mester, egész éjszaka fáradoztunk, s nem fogtunk semmit..." Halljuk a szülők panaszát, akiknek szava, jó példája kevésbé fontos, mint a divat, vagy éppen a kétes baráti társaság vonzó ereje. A tanárok, nevelők, lelkészek is ismerik ezt a tehetetlenségbe fulladó érzést: nem „fogtunk" semmit...

Jézus bátorító tanácsa: „vessétek ki hálótokat halfogásra", ellentmond Péter és a többi halász minden szakmai tapasztalatának. De az Ő szavára: „kivetem a hálót". Újra, fáradt kézzel, fáradtságtól égő szemmel, de bizakodva... Így történt a csodálatos, hálót szaggató, csónakot elmerítő halfogás. Beteljesedés, siker, amit ma is és mindenkor megtapasztalhatunk, az Ő szavára hallgatva legyünk mi is „emberhalászok".

Pál atya

HÍVOM...

Folytatás az 1. oldalról.

tustól. Európának és benne nemzetünknek sincs más útja a megújulásra." A valenciai családkonferencia a harmadik évezred legfőbb feladatának tekinti az ember kiszabadítását az ideológiák fogságából. Ez pedig csak olyan emberek, családok segítségével történhet, akik rátaláltak Krisztusra, akik szüntelen készek megújítani istenkapcsolatukat.

Hívom a családokat, hogy a Szent Erzsébet éve váljék ismét az imádság évévé. Teljesítsék ki a családi imát, nem újabb és újabb penzumok vállalásával, hanem Istennel való elmélyült és őszinte párbeszédben. Szent Erzsébet már gyerekkorában, játék közben be-beszaladt a templomba, mert belső igénye volt Istennel beszélgetni. Adjunk hálát életünkért, családunkért, szeretteinkért. Már az MKPK 2006-os körlevele is felhívta a figyelmet a magyarság lelki megújulásáért, családjainkért végzett ima jelentőségére.

Hívom a családokat az egyszerűségre és a szolgálatra. Szent Erzsébet tudatosan dönt az egyszerűség mellett. Amikor özvegy lett, sógora választás elé állította: vagy az udvari élet, vagy a Szent Ferenc-i egyszerűség. A fiatal szép özvegy Ferenc követőinek szürke köntösét választotta, a szeretetszolgálatnak élt, mosolyogva utasította vissza a világ legtekintélyesebb uralkodójának házassági ajánlatát. Özönlöttek hozzá a betegek, a kétségbeesettek. Ő szüntelenül Isten jelenlétében élve sokuknak visszaadta egészségét. Vajon a harmadik évezred magyar családjai egyszerű szolgáló életükkel hány ember egészségét állíthatnák vissza? „Igen sokan áldozatul esnek a valótlanság káprázatának, miközben való világnak hiszik és mondják" (MKPK 2007-es körlevele). Szükségünk van arra az egyszerűségre, amely Szent Erzsébetet a világhoz és Istenhez kötötte. Hívom a családközösségeket és az egyházközségeket a Szent Erzsébet évi körlevél újraolvasására és lelkipásztori terv készítésére. Aki tesz a családért, az egyházat épít, társadalmat formál. A keresztény társadalmi elkötelezettség Szent Erzsébetnél is az életszentségből, azaz Isten szeretetének megértéséből és elfogadásából fakadt. Olyan lelkipásztori tervet készítsünk, amelynek egyszerre vagyunk hordozói és vendégei.

Néhány gondolat ehhez:

- *Ragadjuk meg az alkalmakat arra, hogy a boldog házasságban élők tanúságot tegyenek a közösség előtt,* sőt a nem, illetve alig hívők előtt is. Sok elméleti előadásnál többet ér egy-egy őszinte, hiteles tanúságtétel. Ezt legtöbbször azok is megértik, akik vallásilag képzetlenek, vagy akik azt állítják, hogy nincs is boldog, sírig tartó hűség. Használjuk fel a plébániai ünnepeket, hogy ünnepeljük az életet, az élet feletti örömet, rendezvényeinken juttassuk érvényre az életörömöt.

- *A plébánián és a közösségekben nyújtsunk segítséget fiataljainknak a párkapcsolatban,* mutassunk rá azokra az erényekre, amelyek kibontakoztatása hozzásegíti őket párkapcsolatuk elmélyítéséhez, megnyitja előttük a boldogsághoz vezető utat. Az együtt járó pároknak és a jegyeseknek mondjuk el: az egyház örül kapcsolatuknak, hogy kapcsolatuk már magában hordozza a szentség csíráját. Segítsük a házaspárokat, hogy megújulhassanak házasságukban; a rendezetlen házasságban élőket, hogy szentségi áldásban részesülhessenek.

- *Frissítsük meg a nemzedékek közötti kapcsolatot.* A diktatúráknak mindig fontos volt, hogy elvágja a nemzedékeket egymástól, hogy megakassza a hagyományos értékek továbbadását, és így mintegy csőlátásra kényszerítve az ifjú nemzedéket, az igazi értékek helyett felszínes ideológiák követésére serkentettek. A plébániák szólítsák meg a fiatalokat, és Szent Erzsébetre emlékezve segítsék őket a házasságra és a családi életre való felkészítésben.

- *Törekedjünk arra, hogy a testvéri törődés, a szolidaritás mélyüljön el köreinkben.* Forduljunk oda szeretettel az egyedülállókhoz, az öregekhez, a betegekhez. Fedezzük fel és mutassuk be közösségünknek, különösen gyermekeinknek a környezetünkben élő Szent Erzsébet-szerű házasokat, özvegyeket, karitatív tevékenységet folytató embereket. Gyermekeinkben, fiataljainkban tudatosítsuk, hogy vannak beteg, elesett emberek, kórházak, szociális otthonok. Sokszor fontosabb a pénz vagy az élelem adományozásánál az, hogy időt adjunk azoknak, akiknek nincs kinek panaszkodniuk, akik úgy érzik, senki sem hallgatja meg őket, akik magukat feleslegesnek, a társadalom nyűgének érzik. Gondoljuk meg, mit tenne Szent Erzsébet, ha óvelük találkozna!

- *Szent Erzsébet híd lehet a felekezetek és minden jó szándékú ember között.* A neki szentelt év alkalmat kínál a különböző felekezetek, szervezetek és állami szervek családokat és rászorultakat segítő munkatársaival való találkozásra. Keressük az alkalmakat az értelmes párbeszédre, az együtt ünneplésre, szórakozásra.

- *Csatlakozzunk a Szent Erzsébet év országos, regionális vagy egyházmegyei programjaihoz.* Országos családzarándoklatot tervezünk Szent Erzsébet szülővárosába (június 29-én estétől július 1-jén délig), a KÉSZ és a MAKACS tavasszal és ősszel egész napos országos találkozóra várja a budapesti Belvárosi templomban őrzött Szent Erzsébet-ereklye köré a családokat.

II. János Pál pápa szavaival fejezem be: „A modern társadalomnak különösen szüksége van Krisztusba öltözött nőkre és férfiakra, akik odaadó örömmel végzik a szeretet ezerféle szolgálatát" (Levél a Magyar Katolikus Egyházhoz, 1981).□

Az MKPK körlevele...

Folytatás az 1. oldalról.

tustól. Európának és benne nemzetünknek sincs más útja a megújulásra.

II. A fiatal Erzsébet és Lajos őrgróf házasságot kötöttek. Szentségi házasságuk testi-lelki egység és a megszentelődés forrása lett. Olyannyira, hogy amikor Erzsébet a szeretet örömében odáig ment, hogy az éhínség idején a fejedelmi raktárakat is megnyitotta, férje, Lajos őrgróf azt felelte az áskálódó udvari előkelőségeknek: „Engedjétek jót tenni".

Az isteni vonzás, a szentségi titok erejében Erzsébet férje iránti szerelme annyira kiteljesedett, hogy beleegyezett: kövesse lelkiismerete szavát, induljon az Úr életének és halálának szent helyeit védelmezni. Később a férje halálának a hírét ugyanezzel a hittel tudta elfogadni.

Az igazi szerelem, a házasság, a család „nagy titok" (Ef 5,32). Ugyanakkor bátorság is, melynek erejében két egymást szerető ember mer a családi életre vállalkozni, arra, hogy egy testté legyenek a házasságban: önátadóak, képesek Isten szeretetének befogadására és továbbadására. Az ilyen szeretet több egyszerű érzésnél, fellobbanásnál, ideiglenes kapcsolatnál, mert „nem szűnik meg soha" (1 Kor 13,8). Ismertető jegye a felbonthatatlanság. Ez köt bennünket a hűség Isteneihez.

Keljünk a család védelmére: a magunkéra és a környezetünkben lévőkére. Imádkozzunk a magyar családok egységéért, a nagyszülők, a gyermekek és távolabbi rokonok boldog együttműködéséért. Tegyük ezt az összes rendelkezésünkre álló eszközzel, példamutatással, különféle jótettekkel, tudásunkkal, szervezéssel, házas- és családcsoportok létrehozásával, a rászorulók anyagi segítésével is.

Lépjünk fel a családellenes személyiségromboló törekvésekkel szemben. Törekedjünk megélni a házasságon alapuló család misztériumát, hiszen a jó család olyan közösség, ahol az élet megtelik hűséggel, igazsággal, szépséggel és szeretettel, vagyis értelmessé válik.

Fiatalok, készüljetek boldog házasságra! Az Egyház örül szerelmeteknek. Ne hagyjátok, hogy a zátonyra futott házasságok elbátortalanítsanak benneteket! Isten hívása képessé tesz titeket arra, hogy a tisztaságra alapított házasságotokból sohase haljon ki az igaz szerelem.

Házastársak, köszönjük, hogy igent mondtatok egymásra és az életre, és hogy újra meg újra tanúságot tesztek a hűség örömről. Legyetek érzékenyek Isten vonzására. Imádkozzatok együtt a családban, találjatok mindig időt a beszélgetésre egymással és gyermekeitekkel.

Özvegyek és egyedülállók! Nagy tisztelettel tekintünk arra a küzdelemre, amelyet az egyedüllét okozhat. Szent Erzsébet példája abban erősíthet minket, hogy minden életállapotban lehetünk önmagunkat is gazdagító ajándék mások számára.

Testvéreink, akiknek másképp alakult az életük, mint szerették volna! Szeretettel fordulunk hozzátok, hiszen a keresztség szentségének erejében ti továbbra is az Egyház közösségének tagjai vagytok. Éljétek mindennapjaitokat Isten irgalmas szeretetében bízva!

A közélet felelőseit és minden jó szándékú embert, tisztelettel és szeretettel emlékeztetünk arra, hogy közös lehetőségünk és felelősségünk mindent megtenni az életért és a családért.

III. Az Isten vonzásában élő ember szeretete és önajándékozása nem korlátozódik szűk családjára, túllép háza küszöbén és egyre tovább terjed. Szent Erzsébet hitt abban, hogy amit a legkisebbek közül egynek tesz, azt az Úrnak teszi (vö. Mt 25,40). Erre az evangéliumi igazságra képes volt ráirányítani férje figyelmét is. Így ismerte fel Lajos őrgróf Krisztust a leprásban. Erzsébet tizenkilenc évesen özvegyen maradt három gyermekével. A palotát önként elhagyta, hogy továbbra is a Krisztussal való egységben éljen a szegényekért.

Szent Erzsébet vallásossága sohasem lett önmagába forduló élménykeresés, abból a szolgálat lelkülete fakadt. Példája arra tanít minket, XXI. századi keresztényeket is, hogy megszabaduljunk a fogyasztói társadalom kényszereitől, élet- és családellenességétől, önzésétől, az egymás iránti közönytől, az elhidegüléstől. Nagylelkű szeretetre bátorít minket.

IV. A mai válság megoldásának útja: visszatalálni Istenhez azon az evangéliumi módon, ahogy Árpád-házi Szent Erzsébet tette. Minden munkánk és pihenésünk, örömünk és bánatunk között keressük Istent, hogy egymásra is rátaláljunk. Így mi is megtapasztaljuk, hogy a szeretet nem magánügy, a szeretet nem tud meglenni jótettek nélkül.

Engedjünk az isteni szeretet vonzásának, győzzük le kényelmességünket, hogy Szent Erzsébet példájára mi is Európa szíve lehessünk.

Budapest, 2006. november 19.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Floridai levél

A CIRKUSZOS ÉS A CSALOGÁNY

Forgassuk vissza az idő kerekét. Az Egyesült Államokban vagyunk vagy 150 évvel ezelőtt, amikor még sem Las Vegas hazája, Nevada, sem Washington állam, de még New Mexikó sem szerepelt a „csillagok” között. Nem is említve Hawaii, amely csak 1959-ben lett hivatalosan tagállam és kapta meg az 50. csillagot. A 19. századi ipari fejlődés következtében hatalmas vagyonok születtek, az igény már nem korlátozódott az anyagiakra, kiterjedt a kultúra különböző területeire is. És az Újvilág „felfedezte” az óhazát. Az „új osztály” tagjai pedig „vigyázó” szemüket Párizsra, Londonra, Rómára vetették, hogy személyes tapasztalatok alapján „finomítsák ki” az életstílust, tanuljanak és művelődjenek. De mindenki mégsem kerülhetett az Atlanti-óceán túlsó partjára. Törődni kellett az itthoniakkal, házhoz kellett szállítani Európa kultúráját, ha (néha) csak egyetlen személy képében is. Ez a személy pedig nem volt más, mint az óhazában sikert-sikerre halmozó „svéd csalogány”, Jenny Lind, a „kultúr-importőr” pedig a zseniális üzletember és cirkuszkirály, Phineas Taylor Barnum, röviden PT Barnum.

Egy 1976-ban, Budapesten megjelent útikalauzban olvasom: „P.T. Barnum, a nagy cirkuszigazgató emlékére minden évben megrendezik a róla elnevezett cirkuszfesztivált...” a Connecticut-i Bridgeportban, ahol a híres PT Barnum Múzeumban nem csak a cirkuszkirály életéről alkothatunk képet, a kiállított tárgyak, plakátok, műsorok, fényképek és cirkuszi kellékek segítenek felidézni Jenny Lind és Barnum korának hangulatát.

A háromemeletes, 1893-ban épült Múzeum ma Bridgeport város tulajdona. A különböző stíluselemekből alkotott kupola-toronykombináció már a belépés előtt jó hangulatot teremt, amit csak fokoznak az Európában óriási sikereket aratott Hüvelyk Matyi, a bohócok, zsonglőrök, állatidomítók és - nem utolsó sorban - a Jenny Lind szereplésével kapcsolatos emléktárgyak.

PT Barnum, a „komoly” zenét, az operákat kedvelő „cirkuszos” ismerte korát, és számtalan javítani valót talált benne. Emeljük ki a színjátszást, ami a szórakoztatás alacsonyrendű, helyesebben az „erkölcstelen” kategóriájába tartozott. Színházba nő be sem tehette a lábát, ez a férfiak birodalma volt. De meg kellett reformálni a kultúrélet más területeit is, mégpedig úgy, hogy minél nagyobb tömegek részesüljenek nívós produkciókban. Barnum addig sosem látott magas szinten szórakoztatta a cirkusz híveit, az „igényes” közönségnek pedig „prezentálta” a svéd csalogányt, akit - és ezt ki kell emelni - ő maga sosem hallott. De Jenny Lind fergeteges európai sikerei, Barnum jó üzleti szimata és az addig ismeretlen „előzetes hírverés”, reklámozás, meghozta a kockázatos vállalkozás sikerét. A kockázat pedig nagy volt, hiszen a közvetítő útján kidolgozott szerződésben nem csak az állt, hogy Lind minden fellépésért 1.000 dollárt kap, amit előre, egy összegben kell letenni a londoni Baring Brothers banknál, Barnum magára vállalta a túra összes költségét is. Ő fizette a szállást, ellátást és utazást, a három zenei kísérőt, a titkárt és a személyzetet. Végülis 187.000 dollárban állapodtak meg. A „cirkuszosnak” persze nem volt ennyi készpénze, a hóbortos ötletben nem bízó bankosok pedig megtagadtak minden segítséget. Barnum azonban nem tágított. Eladta, vagy kölcsönnel megterhelte az ingatlanait, a hiányzó 5.000 dollárt pedig rendelkezésére bocsátotta egy, a sikerben bízó barátja, mégpedig egy pap. De, ha az amerikai jó üzletember volt, nem maradt le mögötte a svéd csalogány sem, aki végre megvalósíthatta nagy álmát, Stockholmban megalapíthatta lányok számára a Zeneakadémiát. Jenny Lindnek ezt az ember- és kultúrabarát oldalát szintén ügyesen kihasználta, illetve felhasználta Barnum a hírverésben. Mert nem csak egy soha nem hallott tökéletességgel éneklő művészt hozott át az Óceánon, akinek az alakja nagyszerűen beleillett a (pénzzel) többet, jobbat akaró 19. századi Újvilág törekvéseibe.

Jenny Lind, kíséretével és Barnummal, az Atlantic nevű luxushajón 1850. szeptember 1-jén érkezett New Yorkba. Hála a már hat hónapja folyó propaganda-hadjáratnak, vagy 30.000-es tömeg fogadta a kikötőben. Diadalmenetben vonult be a városba, többek között húsz New-York-i tűzoltó-egyesület képviselőinek a kíséretében. Itt újabb húszezres lelkes tömeg várta. A városban elszabadult a Jenny Lind-„őrület”. Minden divat lett, amit Lind csinált, hordott: hajviselet, cipő, mozdulat, minden. Verseket írtak hozzá, dalokat ajánlottak neki. Koncertjeire (eredeti módon) nem pénztárak árusították a jegyeket, árverésen kellet értük licitálni. És ahogyan terjedt a fergeteges sikerek híre, úgy ugrott a jegyek ára. Míg Barnum és Lind csillaga egyre magasabban szárnyalt, a sikerben nem bízó „bankosoknak” lógott az orruk, elszalasztottak egy jó üzletet. A 18 New-York-i fellépést Boston-i, Philadelphia-i, Baltimore-i és más nagyvárosokban aratott sikerek követték. S „az emberbarát” Lind nem fukarkodott a „ráadással” sem. Egy alkalommal 6.000 iskolás gyereknek énekelt, „csak úgy...”, máskor pénzadományt küldött Harriet Beecher Stowe, a Tamás bátya kunyhója írónője rabszolgamentő akciójára. Beecher Stowe pedig, aki nagy ellenzője volt az „erkölcstelen” színházi világnak, Lind „áldott tehetségét” nagyra értékelte, szereplését „elfogadhatónak” találta.

A jól szervezett koncerttúra folytatódott. Nem csak New Orleansig jutottak el, még Kubában is fellépett a svéd csalogány. Itt azonban nem várt riválisra talált. Kuba sztárja, az olasz énekesnő, Steffanoni nyilvánosan kétségbe vonta Lind művészetét. A közönség barátságtalanul, ridegen fogadta Lind fellépését, ami azonban, az első számok után (itt is) frenetikus sikerbe, ünneplésbe váltott át.

A kimerítő túra, a „déli” klíma azonban mindenkit nagyon igénybe vett. Lind nem teljesíthette a szerződésben rögzített 150 fellépést. Ötvennel adós maradt a közönségnek, Barnum-mal pedig „a lovagiasság szabályai szerint” rendezték az ügyet. A svéd csalogány férjhez ment a turné hangversenyeit vezénylő karmesterhez. Angliában telepedtek le, és Lind nem lépett fel többé. Élvezte az egyszerűbb életet, és idejének, valamint vagyonának nagy részét jótékony célokra fordította.

De Barnum is meg lehetett elégedve, álmát ő is megvalósíthatta. Nagy lökést adott az Újvilág kulturális életének, színesebbé tette és magas nívóra emelte az addig lenézett „szórakoztatóipart”. Nevéhez fűződik az első „matinék” megrendezése. Elérte, hogy nők is látogathatták a színházakat, (igaz, mindennek „happy end”-del kellett végződnie), tömegek előtt tárta ki a kaput a nívós szórakozás felé.

Bitskey Ella, Sarasota

A KIRÁLY UTCÁN

Londoni munkatársunk, Sárközi Mátyás nemrég Nagy-Britannia magyar vonatkozású emlékeit gyűjtötte kötetbe, ősszel már újabb könyvvel jelentkezett: ebben Budapest - Krúdy Gyula szerint - legpestiesebb utcája, a Király utca múltját tárta fel. Nemcsak elmerengett a régi és megroggyant épületek hangulatán, hanem fáradságot nem kímélve, sorba vett valamennyi házat, történetüket irodalmi források és levéltári adatok segítségével felmutatta, és számos anekdotával fűszerezve tálalta. Az oknyomozó íráson átsüt a Király utca, az ezt övező negyed, a főváros és az egész magyar történelem csillagórái iránti rajongás; könyve emellett intés is a felelősök számára: „A mi sokat szenvedett, ripityára bombázott és odvassá lőtt Budapestünkön a múlt minden emlékéhez ragaszkodni kellene.” Az olvasó - mai divatszóval - virtuális sétát tesz a két és fél kilométer hosszú Király utca fénykorában, megtudja például, hogy elnevezése még az 1700-as évekre nyúlik vissza, amikor az utca kezdeténél a házsort az Angol Királyról elnevezett fogadó nyitotta meg. Írók, költők, tudósok és művészek köszönnek vissza a még külsejében is bedekkerre emlékeztető könyv lapjairól. No meg építészek, kiváltképpen akiknek neve egy szótagos: Ybl, Hild, Steindl, Feszl, Giergl, vagy Korb. Az ő rajzasztalaikon készültek a XIX. században szinte robbanásszerűen fejlődő magyar főváros

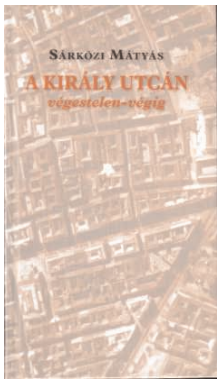

legszebb épületei. Sárközi mintegy kivételként említi a Teréz-templomot, amelyet Kasselik Fidél tervezett, szinte megkoronázva műépítészi pályafutását. A barokk templom kiváló arányaival és egyedülálló tornyával eredetileg kettős célt szolgált, mert egy időben tűzveszély-megfigyelésre használták a háztetők fölé magasodó kilátót. A szerző örömmel jegyzi meg, hogy a rendszerváltás után újraélesztett terézvárosi bucsú idején a templom körerkélyéről zeng a toronyzene. Nem kerüli el figyelmét az a német nyelvű márványtábla sem, amely arról tanúskodik, hogy 1838-ban bizony a Teréz-templom padsorait is ellepte a megáradt Duna. Víz alatt állt az altemplom is, amelyben hatalmas urnatemető van. Itt nyugszanak az építő, Kasselik földi maradványai is. Egy további táblán is megakadt Sárközi Mátyás szeme: ez azt tudatja, hogy a plébános mellett volt káplán 1851 és 1862 között Ján Pekárik szlovák drámaíró, korunkban a nagyszombati színház névadója.

A Király utcán végestelen-végig című könyv azonban távolról sem száraz idegenforgalmi adatgyűjtemény. Egy-egy épület bemutatása közben megszólal a jelen is: koldusok kapnak hajba a Teréz-templom kapuja előtt, de a kötet szerzőjének mégsem kell közbe lépnie a vérontás elkerülésére, ehelyett Krúdyt idézi: „a terézvárosi templomtól húsvétkor elgördítik a csúf koldusokat.” A frappáns történetek, derűs anekdoták azonban nem fedik el a siralmas valóságot, az omló vakolatot, a belső udvarok sivárságát és a gyors szanálás égető voltát. Sárközi idézi Erzsébetváros polgármesterét, aki szerint sok épület rövid időn belül összedől, ha nem engedélyezik a belső átalakítások végrehajtását a műemlék házakban. A könyv védőbeszédnek is beillik a Király utca mellett, amelyen keresztül a ma élők érzelmi kapcsolatot teremthetnek a múlttal. A gazdag forrásmegjelöléssel ellátott kötetet a Kortárs irodalmi folyóirat Phoenix Könyvek sorozatában adta ki: Sárközi Mátyás: A Király utcán végestelen-végig, Budapest, 2006.

Vincze András

Londoni levél

EGY SZÉK LESZ A PÁPAI AJÁNDÉK

A Vatikánból nyert értesüléseire hivatkozva közli a The Times, hogy II. Erzsébet királynő vagy még idén, vagy a jövő év elején látogatást tesz XVI. Benedek pápánál. Bizonyára attól is függ a látogatás időpontja, elfogadja-e a Szentatya az angliai és walesi katolikus egyház meghívását, ide utazik-e nagy elődje, II. János Pál pápa angliai vizitjének a 25. évfordulóján. A nyolcvanegy éves brit uralkodó mindenesetre kész a vatikáni viszont-vizitre. A londoni lap azt is tudni véli, hogy ha II. Erzsébet találkozik XVI. Benedekkel, akkor a pápa egy ősrégi templomi ülést fog ajándékozni neki, mégpedig azt a széket, ami a San Paolo fuori le mura bazilikában a reformáció előtt a brit uralkodóknak volt fenntartva.

Szép ajándék, és szerencse, hogy Erzsébet királynő általában külön-repülőgépen utazik, így túlsúlyt sem kell fizetnie, amikor hazahozza Londonba.

A Falakon Kívüli Szent Pál bazilika Róma egyik elmulaszthatatlan látványossága. Egyetlen az Örök Város templomai közül, ami megőrizte több mint 1400 éves formáit. Általában úgy emlegetik, mint amely Szent Pál sírja fölé épült. Hogy valóban így van-e, annak a megállapítására 2002-ben olasz régészek ásatást kezdtek az altemplomban, ez tavaly decemberben fejeződött be, és a padozat mázsás kőtömbjeinek eltávolítása után márvány szarkofágra bukkantak, amelynek a kora megegyezik Szent Pál kivégzésének az idejével. A szarkofág mindenki által megtekinthető lesz, de felnyitására a Vatikán még nem adott engedélyt. Vajon lefejezett holttest csontjai nyugosznak a mélyén? Mert Néró római császár a rebellis Szent Pált lefejeztette.

Történészek szerint Szent Pált a városfalakon kívül, azoktól mintegy két kilométerre temették el, és a sírra, ami azonnal búcsújáró hely lett, Kr. u. 324-ben kis templom épült. Később lebontották, hogy 384 és 386 között bazilikát emelhessenek a helyén. Ez állt ott, dacolva évszázadok viharaival, továbbá az 1349-es földrengéssel és a partjai közül kilépett Tiberis 1700-as árvizével. Minden pápa kötelességének tartotta e gyönyörű ősrégi templom karbantartását és renoválását. De 1823 júliusában egy ügyetlen munkás, aki a tetőzet ólomburkolatát javítgatta, tüzet okozott, és a San Paolo fuori le mura majdnem teljesen leégett. A katasztrófa nemzetközi részvétet váltott ki, világszerte adakoztak a hívek az eredeti formában történő újjáépítésre. I. Miklós orosz cár pedig malachitot és lapis lazulit küldött az új oltár díszítéséhez, az egyiptomi kedive alabástrom oszlopokat.

Nos, arról nem szól a krónika, elszállították-e valamelyik vatikáni raktárba vagy múzeumba a brit uralkodónak fenntartott templomi ülést a reformáció után, de valószínűleg ez történt, hiszen ha a szék a helyén marad, elemészti az 1823-as tűzvész. Így II. Erzsébet vizitje során átveheti Benedek pápától a nem mindennapi ajándékot, bár a The Times kajánkodó megjegyzése szerint beérte volna egy doboz jófféle csokoládéval is.

Sárközi Mátyás

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

Botos Katalin

HOGYAN GYŐZTEK A LEGYŐZÖTTEK

A húsvét titka nagy misztérium. Hívő lélekkel nézve, számunkra nem kérdés, hogy hogyan győztek a legyőzöttek Róma; hogyan vált a birodalom perifériáján élő zsidóság egy szektájának tekintett kereszténység a hatalmas Római Birodalom államvallásává, napjaink egyik világvallásává.

Rodney Stark, a jeles amerikai vallásszociológus érdekes magyarázatot ad erre a felvetésre. A tudós szerző a kereszténység elterjedésének számos demográfiai, társadalmi okát látta. Ezek a legszorosabban összefüggnek a keresztény tanítás lényegével.

A demográfiai tényezők közül a legfontosabbnak azt vélte, hogy a keresztények - egyébként csakúgy, mint a zsidók, de a germánok is - nagyobb becsben tartották a gyermekeket, mint a latinok és a görögök. Nem tettek ki gyermeket, lánygyermeket sem, s így nem alakult ki náluk nőhiány, aminek súlyos demográfiai következményei vannak. (Érdekes párhuzam napjainkban Kína. Mivel a születendő gyermekek nemét előre lehet tudni, az abortusz gyakoribb a nőnemű magzatok esetében. Ennek eredményeként a mai Kína 40 milliónyi férfi-többlettel rendelkezik azon korosztályokban, ahol még párt keresnének az emberek. E tény társadalmilag és emberileg káros hatásait aligha kell ecsetelni.)

Az is rendkívül érdekes, hogy a keresztények nem hagyták magukra a járványok idején betegeiket. Márpedig mind az ókorban, mind a középkorban súlyos járványok tizedelték a lakosságot. Széles néptömegek nem jutottak tiszta ivóvízhez, de a városiasodás végképp nem használt a higiéniának. Meglehet, az ápolók is megkapták a járványt. A túlélésre alkalmas egyedek azonban immúnissá váltak a bajjal szemben. Azért pedig minden bizonnyal nem pusztultak el, mert nem volt, aki számukra egy pohár vizet, vagy ételt adjon.

Igen fontos tényező továbbá, hogy a kereszténység emancipálta a nőket. A keresztények között nagy számban voltak nők, befolyásuk jelentős volt. Mivel a kereszténység minden embert Isten előtt egyenlőnek tekintett, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a rabszolgaság megszűnjön. S valóban, a rabszolgaság intézménye a 11. századra felszámolódik. (Igaz, az Újvilágban később újra születik, de a kereszténység ezt akkor is ellenezte. A faji diszkrimináció eltörléséért indult - és sikerre vitt - mozgalmak vallási gyökerűek voltak.)

Rodney Stark munkái nem csupán morális, de racionális szemszögből is sajátosan világítják meg a keresztény vallás által dominált területek sikereinek titkát.

Angus Maddison amerikai gazdaságtörténész a közelmúltban egy óriási munka eredményeként megbecsülte, hogyan alakult a népesség és a gazdasági fejlődés a világban az elmúlt kétezer évben. (Az érdeklődők az Élet és Tudomány 2006. 11. számában olvashatnak erről egy cikket „A Maddison-jelentés” címmel, a szerző tollából.) A gazdaságtörténész rámutatott, hogy a becslések szerint, két évezreddel előbb a keleti és a nyugati félteke teljesítménye nagyjából azonos volt. Sőt: közvetlenül a római birodalom bukása után a helyzet még inkább Kelet javára billent el. A második millenniumban azonban „elhúzott” Nyugat. Kr. u. 1000-1800 között kétszer olyan gyorsan fejlődött, mint a világ többi része, majd az 1820-tól - ezt tekintette Maddison választóvonalnak - napjainkig terjedő fejlődés eredményeképpen az arány 1:7-re változott! A legújabb kori fejleményeknek még van egy fontos eleme: a koncentrált energia-bevitel lehetősége, a szén és olaj ipari felhasználása. A legfontosabb azonban a szellemi energia megnövekedése volt. Ez pedig az elmúlt évezredben fokozatosan gyarapodott. Ennek köszönhető a nagyobb gazdasági teljesítmény. A világ egészében megnőtt lakosság lélekszáma, de a nyugati világ termelékenysége is sokszorosára emelkedett. Így a nyugati féltekén az egy főre eső GDP, vagyis a megtermelt érték is nőtt. A föld több embert volt képes élelmiszerrel ellátni, az emberek többet fogyasztottak - még ha sokszor nagy aránytalanságokkal is -, és hosszabb ideig éltek. Csökkent a csecsemőhalandóság, megszűntek, vagy ritkábbak lettek a járványok. Mindebben az egészségügy fejlődésének, az infrastruktúra fejlődésének, a hatékonyabb mezőgazdasági termelési módszereknek, s magának az ipari forradalomnak nagy szerepe volt. Arra azonban nem kapunk választ, hogy miért pont itt történt mindez. Alkímiával sokfelé foglalkoztak; de a kémia tudománya mégis csak itt, Európában született meg...

Miért Európában és a nyugati féltekén megy végbe a tudományos-technikai forradalom? Miért itt alakul ki a hatékony gazdálkodást lehetővé tevő, a magántulajdonon alapuló kapitalista gazdasági rendszer, s a piaci viszonyok virágzását is segítő demokratikus társadalom? Mert, hogy ez a gyorsabb gazdasági fejlődés oka, az bizonyos.

Rodney Stark szerint mindebben magának a kereszténységnek van döntő szerepe.

Az, hogy a vallásnak nem kis jelentősége van a kapitalizmus fejlődésében, Max Weber munkássága alapján meglehetősen közismert. A jeles szociológus a protestáns etikának tulajdonítja a takarékos, felhalmozó, de aktív vállalkozó kialakulását - e nélkül nincs eredeti tőkefelhalmozás. Rodney Stark azonban nem eredezteti a kapitalista gazdálkodást a reformáció utáni időkből. Rámutat, hogy a kapitalista gazdálkodás elemei már jóval korábban kialakultak az észak-olasz városállamokban, s a nagy rendi monostorokban.

A nagy világvallások többsége elutasítja a profit motivált tevékenységet, s a pénzt fialó pénzt. Így vélekedett a kereszténység is; de e vallás alapvető megkülönböztető jele, a racionalitás helyére tette a kérdést.

S itt érkeztünk el Rodney Stark legfontosabb mondanivalójához. Szerzőnk a leghatározottabban állítja: a kereszténység az a világvallás, amely az értelmen alapul, s távolról sem csupán a reformáció óta. Számos jeles tudósra hivatkozik, amikor állítja, hogy a tudományok gyors fejlődése a nyugati civilizációban éppen annak tudható be, hogy az itt élők hittek abban, hogy lehet és kell a tudományokat művelni - s ennek „a középkori teológiából levezethető alapjai vannak” (A. N. Whitehead). Idézi az egyházatyákat - Tertullianust, Szent Ágostont, Aquinói Szent Tamást -, akik egybehangzóan megerősítik: Az Isten olyan világot teremtett, amely ésszel felfogható, s amelyben az isteni Alkotóval való hasonlatosságunk alapján mi, emberek is értelmes tevékenységgel kell, hogy alakítsuk jövőnket és környezetünket. A gazdálkodás is racionális alapokon nyugszik. Az értékesítésnél igazságos árnak tekintették azt, amit a piacon a szabad akaratú vevő hajlandó volt megfizetni, amint ezt Nagy Szent Albert megfogalmazta. A magántulajdon tiszteletét az egyházatyák - mindenekelőtt Aquinói Szent Tamás - hangsúlyozták, éppen abból kiindulva, hogy az esendő ember e nélkül rossz gazda lenne.

Szó sincs sötét középkorról! A szerzetesek szorgalmasan művelték a tudományt, ennek eredményeként monostoraikban mind hatékonyabb gazdálkodás folyt. Alkalmaztak bérmunkásokat is - mellesleg a személyes szabadság hangsúlyozása is a vallásideológia része volt - a kapitalizmus kifejlődéséhez márpedig a szabad munkavállalók léte elengedhetetlen. Az értékesített javakból és egyéb transzferekből befolyó pénzeket részben visszaforgatták a gazdálkodásba, részben jótékony célra fordították, de kölcsön is adták. Bár az uzsora tilos volt, azt a kamatbevételt jogosnak tekintették, amely a más célú kereskedelmi hasznosítás elmaradása miatti hozamot pótolta - ezt pedig meglehetősen könnyen lehetett bizonyítani. A kettős könyvvitel is szerzetesi találmány. A rendi birtokok hatékony gazdálkodásából származó jövedelem alapozta meg az egyetemek fenntartását, s a művészetek ápolását is.

Hogy nem volt mindez általános a korabeli nyugati világban! Ezt aligha lehet vitatni. Az emberi önzés és a zsarnokság hatalma természetesen sok helyen eredményezett ideálistól eltérő viszonyokat. Azonban a zsarnokok csak kevés ember gazdagságát biztosítják, az ésszerűen szervezett kapitalista piacgazdaság pedig sokakét. Az észak-itáliai városállamok gazdagságát a korabeli utazók megcsodálták, de azt is, hogy milyen szorgalmasak ott az emberek! Ezeknek a nagy horderejű gazdaságtörténeti tényeknek a közös nevezője a kereszténységnek a ráció melletti elkötelezettsége volt. S a Nyugat megnyerte a nagy történelmi vetélkedőt.

Mindez nem csupán a múlt, de a jövő szempontjából is kulcskérdés. Vajon az előttünk álló történelmi szakaszban elválasztható lesz az európai társadalomban a fides és a ráció?

Meglehet, hogy ezen múlik civilizációnk társadalmi-gazdasági jövője. □

Somorjai Ádám OSB

GYŰLÖLNI NEM, SZERETNI CSAK

December 28-án 21. alkalommal emlékeztek meg Budapesten a magyar holocaustról. 1956-tól napjainkig ugyanis a hatmilliót is elérte azoknak a magzatoknak a száma, akiknek nem volt szabad megszületni Magyarországon. E hatmillió magyarról emlékeztünk meg sajátos körülmények között tartott néma menet formájában.

Délután két órakor Budán, a Gellérthegyi Sziklakápolnában kezdtük a szervezett megmozdulást. E sorok írójának külön élményben, külön kegyelemben volt része. Életében először misézhetett a Sziklakápolnában, bár a hatvanas évek végén, a Középiskolai Matematikai Lapok által szervezett ankétokon évente, ilyen idő tájt, a karácsonyi szünetben, lakhatott a balettintézet kollégiumában, amely már egy ideje újra pálos kolostor. Akkor azonban még mit sem tudtunk a Sziklakápolnáról, hiszen be volt falazva. - Nos, a sekrestyés néni, egy számomra ismeretlen személy, most mint régi ismerőst, szinte mint fiát üdvözölt. Csak később tisztáztuk: egyszer az Alsó-Krisztinában, még kispap koromban, hivatásomról beszéltem. Elgondolkodtam: ha ez a kedves hölgy mintegy harminc év múltán egyáltalán megismer, sőt, közeli ismerősként üdvözöl, az jelent valamit. Talán azt, hogy az elmúlt évtizedek folyamán imádkozott értem, vagy a papi hivatásokért. Ilyen láthatatlan ima-hálóból épül fel a mi láthatatlan lelki közösségünk, ez az Egyház, amely nem létezik - mert nem is létezhet - a hívek imája nélkül. Így tudatosul bennem az, amit elvileg régen tudnom kell: hivatásom nem magánügy, a hivatás közügy. A papi hivatást nem azért kaptuk Istentől, hogy magunkban élvezzük, hanem hogy Isten Országát szolgáljuk vele. - E lelki élmény megadta számomra az alaphangot az egész menethez.

Bíró László püspök atya, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Családpasztorációs Bizottságának elnöke volt a főcelebráns, s tízen lehettünk, akik koncelebráltunk. Püspök atya szentbeszédében kiemelte mottónk jelentését: „Gyűlölni nem, szeretni csak.” Az abortusz bűne sokakat érint, hazánkban kisebbségben vannak azok a családok, akik e téren ártatlannak mondhatják magukat. Számos asszonynak van bűntudata, még ha magának sem meri bevallani. A mi feladatunk azonban nem az ítélkezés, nem a gyűlölet, hanem a szeretet. Ezt kell hirdetnie menetünknek is. A Sziklakápolna csakúgy, mint előtere, szépen megtelt hívekkel. Sokan áldoztak - ezen mérhettük le, hogy jelentős volt a részvétel a gyakorló katolikusok részéről.

A szentmise után a három történelmi egyház lelkészei áldották meg a fehér fakeresztet és a piros rózsákat, ezeket lassan kialakuló, a Szabadság hidat átívelő menetben vittük át a pesti oldalra. Itt mécseseket kaptak azok, akiknek nem jutott kereszt, majd a rakparton rövid tisztelgést tartottunk Boldog Salkaházi Sára kivégzésének helyén.

Ezután északnak fordultunk, a Belgrád rakparton, rendőri biztosítás mellett feltartóztatva a forgalmat. Mi, papok halkan elmondtuk a fájdalmas olvasót. Az egyik kapualjban a koldus - több réteg paplan mögül - keresztet vet a sok fehér kereszt láttán. Elgondolkodtam: a Belgrád-rakparton van egy koldus, aki a hideg téli időben a járdaszélen tölti éjszakáit.

Az Erzsébet-hídnál lekanyarodtunk egészen a Duna mellé, ily módon menetünk nem zavarta a forgalmat, és sikerült is minket elszigetelni a főváros életétől, nehogy tudomást vegyen rólunk. A Parlament magasságában, ahol elfogyott a rakpart, az idősek csak nehezen tudtak átvergődni a védőkorláton, innen az autók által is használt forgalmas úton haladtunk, de előbb a kicsinyek szirmot szórtak a Parlament épületére. Ily módon üzentek politikusainknak, akik az elmúlt évtizedekben nem bizonyultak hiteles honatyáknak. A női egyenjogúság elvét sajátos individualizmus jegyében alkalmazták, nem mérlegelve a születendő életnek az élethez való jogát, és a nemzet több mint felét cinkossá tették a megfogant élet kioltásában.

Menetünk a Margit-hídon jutott el a teljes kibontakozáshoz: szervezőink elképzelése szerint átértük volna parttól partig a hidat, de a hideg szélfúvásban igyekeztünk a híd közepe tájt tömörülni. Ezt követte a jelképes temetés. Elhangzott egy keresztnév, megszólalt a lélekharang, és egymás után a Dunába ejtettük piros rózsánkat, egy élet jelképét. Itt már sokan lemaradtak, főleg az idősebb nemzedék tagjai, hiszen eddigre teljesen átfáztunk mindannyian.

Megvallom, én is úgy gondoltam, hogy illendő lenne melegebb tájékok felé orientálódni, de Bíró püspök atya - lévén influenzás - rámtestálta az utolsó áldást. Mivel ez nagy megtiszteltetés, a hű maradékkal folytattam az utat a Margit-sziget, annak is a keleti partján, ahol egy aszfaltozott ösvény vezetett az esti sötétben Szent Margit egykori kolostorának romjaihoz. Itt zártuk le imával, áldással, búcsúköszöntéssel, három énekkel is, mindhárom történelmi egyház részéről az emlékező menetet. Csodálkoztam, honnan ennyi kitartás a résztvevőkben, bár a templom romjai között védve voltunk a széltől, és a Miatyánk imádkozásakor kezünk a másikét melegítette.

Búcsúáldásomban megvallottam valamit, ami most is ide kívánkozik: az elmúlt években megnyílt előttem számos levéltár, föltárult egy főpap tevékeny élete, aki 15 éven át Budapest szívében élt, elzártan ugyan, de fáradhatatlanul tájékozódott és tájékoztatott. Naprakészen ismerte a nemzet, az Egyház életének eseményeit, és róluk az amerikai elnököt, és a római pápát is rendszeresen informálta. Ennek a hagyatéknak tanulmányozása most feladatom. E jeles személy elhallgatott, és meghamisított főpapi életének megismerése mindannyiunkat kötelez. Isten Szolgája Mindszenty József hercegprímás volt az, akiről ily módon megemlékezhettünk, s aki levéltárakban található levelei szerint, többek között azzal indokolja meg kitartását az esztergomi érseki székben, hogy nem adhatja át a hatalmat a kor Heródese jelöltjének, aki eladdig (1974 februárjáig) hárommilliónyi magzat életét oltotta ki. Majd e főpap egyik utódjára tettem említést, aki a maga csendes és szerény módján arra hívta fel a közvélemény figyelmét: van bűnbocsánat, de csak a bűnbevallás után. Mivel ez idáig elmaradt közéletünkben, a katarzis is várat még magára.

Bár a hallgatag menet fényképezésére számos fotóriporter és kamera felvonult, csak a Hír TV számolt be rólunk részletesen, és a Magyar Nemzet ikszedik oldalán szerepelt a menetről fényképes beszámoló. Hiába, sokak lelkiismeret-furdalását nehéz dokumentálni. Valójában azonban nem is ez volt a szándékunk. Esélyünk lehetett volna az összmemzeti katarzisra, ha egy szívvel akarjuk. Ismét egy elszalasztott lehetőség. Pedig majdnem ezren voltunk - négyszáz kereszt volt, hatszáz piros rózsa, és csak a rendezők tudják, hány mécses.

Reméljük, hogy jövőre, aprószentek napján, 22. alkalommal is megtartják majd néma menetüket azok, akik átérzik az ügy fontosságát.

Ennek a megemlékezésnek méltó megszervezéséről az Alfa Szövetség, élén Téglásy Imre, és a Magzatvédő Társaság, élén Komáromi János, továbbá számos más család- és gyermekvédő szervezet működött közre. Külön köszönet illeti a müncheni központú *Aktion Leben* mozgalmat, nevezetesen Wolfgang Hering urat, aki személyesen is részt vett a meneten, és aki rendelkezésünkre bocsátotta a fehér fakeresztet. □

HÍREK - ESEMÉNYEK

250 millió keresztény üldözött 2007-ben

2007-ben várhatóan 250 millió ember szenved üldöztetést amiatt, hogy Jézus Krisztus tanításait követi - közölte a *Release International* (RI) szervezet, amelynek központja az Egyesült Királyságban található. A szervezet arra is felhívta a figyelmet, hogy az esetek száma leginkább a muzulmán világban növekszik jelentősen, és négy nagy „zóna” különböztethető meg ebből a szempontból: az iszlám, a kommunizmus, a hinduizmus és a buddhizmus területei. Sokszor a kevésbé radikális muzulmán országok sem védik meg a keresztény kisebbségek jogait, mondta el a szervezet igazgatója, Andy Dipper. A keresztények elleni erőszak emberrablásokban, kényszerű áttérítésekben, fogva tartásokban, kínzásban, kivégzésekben és templomrombolásokban nyilvánul meg.

A keresztények vallásszabadsághoz való joga legtöbbször Szaúd-Arábiában sérül, ahol az iszlám két szent helye is található, Mekka és Medina. Ebben az országban tiltott az iszlámon kívül minden más vallás, és a keresztény hitre áttért embert halálra ítélhetik hite megtagadása miatt; aki pedig egy muzulmánt keresztény hitre térít, arra börtönbüntetés, száműzetés vagy halálbüntetés vár. Zenit/MK

* * *

Kínai katolikusok

Kínában az ateista propaganda ellenére is folyamatosan növekszik a keresztények száma. A Peking által elismert evangélikus egyházba évente közel egy millióan lépnek be, de a hasonló keretek között működő katolikus egyház létszáma is megközelíti a 6 milliót. Jóval többre becsülik a Rómához hű, de változatlanul üldözött katolikusok táborát, amely időközben elérte a 12 milliót.

*

Elhunyt Teddy Kollek

Jeruzsálemben, 95 éves korában elhunyt a város egykori közkedvelt polgármestere, Teddy Kollek. Közel 3 évtizeden át állt Jeruzsálem élén. 1966-ban létrehozta azt az alapítványt, amelynek célja a zsidók, a keresztények és a mohamedánok közti megértés elősegítése. Fáradhatatlan munkájáért számos elismerésben részesült: egyebek között megkapta a Bajorországi Katolikus Akadémia Romano Guardini-díját is, amellyel korábban már a világhírű német filozófust Heisenberget, majd König bécsi érseket is kitüntették. Teddy Kollek Nagyasszonyfán született, Bécsben tanult és 1935-ben települt át az akkori Palesztinába.

*

Hittan a lengyel iskolákban

A következő tanévtől a lengyel iskolákban beleszámít a tanulmányi átlagba a hittanból szerzett érdemjegy is. Az utasítást a katolikus püspöki kar kezdeményezésére a közoktatási miniszter adta ki. Az ellenzék élesen támadta a miniszter döntését, valamint azt, hogy a vallás oktatásának tantervét az egyház határozhatja meg. A hittant a rendszerváltást követően állították vissza Lengyelországban, de a belőle szerzett osztályzat nem befolyásolta a tanulók továbbtanulási lehetőségét.

*

Jeanne d’Arc kardja

Előkerült a reimsi Jeanne d’Arc lovas szobor kardja, amelyet röviddel karácsony előtt loptak el. Egy pszichiáter vitte be a kardot a reimsi polgármesteri hivatalba, közölve, hogy azt három fiatal páciense lopta el, de nevüket az orvosi titoktartásra hivatkozva nem közölte. Franciaország nemzeti hősének és szentjének számos szobra van, de a reimsi székesegyház előtt felállított lovas női alak kezéből az elmúlt években már 3 alkalommal is kilopták a kardot, mégpedig mindig akkor, amikor a város az évente rendezett Jeanne d’Arc ünnepségre készült. M. Gy.

SZÁJRÓL SZÁJRA

A török kávé

Ismeretségem az „igazi” török kávéval az 1950-es évek végére esik, arra az időre, amikor még komphajók látták el a forgalmat Isztanbul európai és ázsiai partja között. Az út bár rövid volt, mégis időbe tellett, amíg a ki- és berakodással elkészültek. Mit tesz ilyenkor az olyan gyalog utas, mint amilyen én is voltam? Kávézik. Itt láttam először, hogy a kávéfőzés török módja mennyire eltér attól, ahogy gyerekkoromban főzték Magyarországon. Itt a hajókon ugyanis, nyílt tűzhelyen, egy bádog tálca finom homokkal szolgált hőforrásként az „ibrikek” számára - bizony így nevezték, sőt nevezik ma is a főzéshez használt nyeles edényt. Ezek az ibrikek többnyire egy személy számára főzött kávé befogadására voltak alkalmasak. Ebbe került a nagyon finomra őrölt kávé és a cukor is a vízzel együtt. Akkoriban még gyakori volt, hogy kardamon is került az edénybe, amelyet aztán a forró homokba állítottak mindaddig, amíg felforrt a víz és habossá vált a nyakánál szűkülő alkalmatosságban. Ez mutatta: a kávé elkészült és le kell venni a tűzről. Magyarországon a tűzről lekapott lábost gyakran másodszor is tűzre tették és felfuttatták. A komphajók kávéfőzői ezt nem helyeselték és kérdésemre - egyik-másik egész jól beszélt németül - elmondták, hogy az aroma elvész a túl hosszú forralásnál. Amikor a felől érdeklődtem, hogy mik az elengedhetetlen kellékei az igazi török kávénak, elsorolták: a finomra őrölt kávé, amelyet a cukorral együtt kell főzni, lehetőleg az ilyen célra készült nyeles és felfelé szűkülő edényben. Mint jó üzletemberek, mindjárt fel is ajánlották, hogy jutányosan hozzájuttatnak egy ilyen csoda edényhez, sőt még egy speciális kávédarálót is hajlandók beszerezni nekem, mert magyar vagyok és „a magyarok a mi rokonaink”. Tapintatosan nem emlékeztettem őket a „rokonság” 150 évig tartó megnyilvánulására, a török megszállásra. Itt, Németországban aztán néhányszor még használatba került a két szerzemény - bizonyára sejtették már olvasóink, hogy a rokonság ápolása céljából mindkettőt megvettük, aztán bekerült az utazásokról hozott emlékek közé. Most kitettem ide magam elé, és a kávédarálót - rézborítású hengeres alkotmány - még ki is nyitottam, hátha maradt benne valami az akkori orientális varázsból. Sok-sok emlék elevenedett fel bennem akkori utunkról, a magyarul beszélő pincértől, aki a 30-as években a Tarjángrillben dolgozott, a bazári eladóig, aki, amikor egy tőr ára felől érdeklődtünk, csak ennyit mondott: az maguknak túl drága! Bizony ez is olyan pillanat volt, amikor sajnáltam, hogy nem vagyok milliomos, és nem tudom azt mondani az árusnak: mibe kerül ez az egész deszkatákolmány szőröstül-bőröstül?! De mindezek messze esnek az igazi török kávétól... Közreadta:

Ramsay Győző

Művészportré

Simon M. Veronika festőművésszel

A Székesfehérváron élő művésznő, festményeivel már bejárta szinte az egész világot... Simon M. Veronika festőművésszel Tamás István író, újságíró készített riportot lapunk számára:

Az országos ismertséged mellett, hogyan élted meg Európában és az USA-ban elért sikereket és elismeréseket?

Nem kis út áll mögöttem. Itt elsősorban a festészettel járó szakmaiasságra gondolok. Sikereim innen Magyarországról indultak, hiszen a legtöbb kiállítást, tárlatot hazánkban rendezték számomra. Örömmel tölt el, hogy az ország minden megyéjében és nagyobb városában voltak már kiállításaim, de szívesen mentem és megyek kisebb településekre is.

Mint egyházművészt is tisztelhetünk. Honnan ez a titulus?

Ez elsősorban a keresztény életmódomból, Isten szeretetéből fakad. Már nagyon sok alkotást, portrét készítettem egyházi személyekről. Ezek a művek megtalálhatók a Vatikánban és más országok közintézményeiben, templomokban, bazilikákban.

Említetted a Vatikánt. Talán ott is jártál?

Igen, jártam. Pápai meghívóval, Leszek atya vezetésével, II. János Pálról és XVI. Benedekről készült portréimat adtam át a Vatikánban. Ezeket a festményeket, olyan származási okirat kísérte, amelyet mint a Jeruzsálemi Szent Lázár Lovagrend parancsnoka írtam alá. Itt vehettem át Tasiemski pápai nunciustól a vatikáni emlékérmet, amire rendkívül büszke vagyok.

Úgy tudom, hogy Leonardo akadémiát végeztél Salzburgban. Ez mennyire segíti elő alkotói, nevelői munkád?

Ez a végzettség feljogosít arra, hogy előadásaim mellett a gyakorlati életben is tanítsam, illetve továbbadjam azokat a módszereket, amelyeket elsajátítottam. Ilyen többek közt: a Baier, Szenes, Schraffito, Seiden, Metylan és a Capaplex technika.

Egyike vagy azoknak a művészeknek, akiket beválasztottak az „Európai Művész csoportba.” Ez milyen feladatokkal jár?

Ez Saint Michelben, reprezentatív kereteken belül történt. Ez annyit jelent, hogy az elkövetkezendő hét évben, mint Európai művészcsoport, közreműködünk abban, hogy az Unióban élőket megismertessük az itt élő és alkotó művészek munkáival és tevékenységükkel, valamint segítséget nyújtsunk a szociálisan hátrányos helyzetű diákoknak, művészeknek.

Közeljövőben tervezel kiállítást?

Igen, tervezek. Az osztrák származású Walter Arthurral lesz több közös tárlatunk. A helyszínekről még ezután döntünk.

Az olvasóink nevében is köszönöm a beszélgetést...

Tamás István

Miklós bácsi

Magas egyházi rangja ellenére mindenki csak „Miklós bácsinak” szólította, s ezzel Ő meg is volt elégedve, nem kívánt magának semmiféle titulust.

1956-ban, midőn ide érkeztünk, noha már nyugdíjas korban volt, fáradhatatlanul járta a menekülttáborokat, hogy a maga barátságos, humoros módján bemutassa honfitársainak a svájciakat, mintegy „használati utasítást” adva hozzájuk.

Tőle hallottuk először a híres anekdotát, hogy a Jóisten, megteremtve a világot, Helvéciának adta a legcsodásabb tájakat. A nagy munkában azonban erősen elfáradt, megszomjazott.

- Adj fiam nekem egy pohár tejet - mondta az egyik hegyi parasztnak.

- Igen Atyám! Egy frank ötven.

Vagyis, hogy a helvétek melegszívűek, segítőkészek, de nagyon józanul, pénzben gondolkodnak. (Hosszú, keserves történelmüket tekintve, ez nem is csoda. A kopár sziklák közt nem termett meg semmi. Éheztek, nélkülöztek, s évszázadokon át a férfiak elmentek a pápához, a francia királyhoz, az olasz hercegekhez zsoldos katonának. Csak a bankszakma és a 19. század elején divatba jött túrizmus javított a helyzetükön).

Amíg erejéből futotta, rendszeresen fölkereste a forradalom után is a magyar közösségeket. Misézett, prédikált, beszélgetett, orvosolta a sérelmeket, sőt (például nálunk, Lugánóban) a helyi börtönbe is mindig belátogatott, hogy vigasztalja az ott sínylődő, lopásért, rablásért jogosan „hűvösre tett” magyarokat.

Nem szerette a fellengzős okfejtéseket, a nagy szavakat. Rengeteg kedves történet forgott róla közszájon.

Egy vacsora alkalmával például, ahol heves politikai vita folyt, fölszólították:

- Szóljon valamit maga is, Miklós bácsi!

- Kérek még egy kis süteményt - mondta szerény mosollyal.

Fribourgi lakásában, a 70-es években, volt alkalmam meglátogatni. Egyszerűen, majdnem szegényesen élt. Bútort sohasem vásárolt, a lomtalanítások alkalmával kidobottak közül válogatott.

Hogy „ki” is volt valójában, azt csak most, az 50. évforduló idején tudtam meg dr. Szabó Lajos református lelkész Budapesten, 2000-ben, „Utolsó szalmaszál” címen kiadott önéletrajzi könyvéből. Idézem: „Dr. Pfeiffer Miklós kanonok, majd nagyprépost, a felvidéki magyarság egyik kultúrvezetője volt a csehszlovák érában és azután is. Intelligencia és mélységes humánum sugárzott belőle mindenki felé. A freiburgi jezsuitáknál tanult, és maga is kiváló tudós volt, mint az egyik legjobb tomista, Szent Tamást magyarázó, de mint közíró is, aki napilapokba is írt erkölcsi vonatkozású írásokat. A legtöbb cikkét megmutatta nekem, hogy nem találok-e benne valamit, ami református szempontból nem helyes, vagy bántó volna.”

„Miklós bácsi maga a megtestesült egyszerűség. Kopott reverendát viselt, s bár jövedelme megengedte volna, nem autón, hanem egy rossz kerékpáron rótta a kassai utcákat, különösen a városvégi szegénytelepet, melynek lelki gondozója volt, és az is maradt nagyprépost korában is”.

Kassa polgármestere el akarta bontani a szegénytelepet - anélkül, hogy az ottaniak helyzetéről megnyugtatóan gondoskodott volna. Miklós bácsi próbálta jobb belátásra bírni, de mereven elzárkózott a kérés elől. A főispánnál se járt jobban. Akkor elment a belügyminiszterhez, akivel személyes ismeretségben volt.

„Teljes nagyprépositi ornátusban jelent meg a kihallgatáson. Egy altiszt nyitott ajtót, s mikor meglátta a főpapot, mélyen meghajolt. Miklós bácsi kezet nyújtott neki:

- Jó napot kívánok!

- De méltóságos uram, én... én altiszt vagyok!

- Tudom, kedveském!”

A belügyminiszter udvarias volt, de csak annyit ígért meg, hogy javasolni fogja a felszámolás elhalasztását. Ezt azonban már a történelem intézte el.

Ismét idézek: „A katolikus egyházmegye esze és lelki vezére dr. Pfeiffer Miklós volt, aki tudott a háttérben maradva *primus motor* lenni. Mi mindenre jutott neki a jól beosztott idejéből? Hivatali teendői mellett a szegénygondozásra, az ifjúsággal való foglalkozásra is. Az ‘anyás’ származású plébánosok és papnövendékek közül többen nem szerették, mert nem az ő szájuk íze szerint volt magyar, illetve magyarkodó, és mert a szlovákokkal is jó kapcsolatot tartott fenn. Nagyon kiterjedt levelezést folytatott egykori tanítványainak seregével. Nagyon sok volt a vendége mindig a primitívnek mondható lakásában, amit a mennyeze-

(Folytatás a 8. oldalon)

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: http://www.katolikus.hu/nov.html

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György és Virágh József főlelkész, Dunstan´s House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon./fax: 0044/20/8992 2054.** E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Miséző helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brignton-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:
Miséző helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham. **Érdeklődni:** Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Miséző helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche); **Bécs**, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Fodor János lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézőhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, T.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, Rue del' Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. Érdeklődni: P. Havas István Sch.P., **Tel./Fax: 0032/2/64 85 336**.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liége, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910; Fax: 0032/4/221 16 09.**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Túrós Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Telefon: 0821/41 90 25 30.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Tel.: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim-**i és **Osnabrück-**i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN**: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de Telefon: (0221)238060. Fax: 0221/232120; http://www.Ungarnzentrum.de

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. **E-mail:** info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Miséőhely: Passau: Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. Telefon: 0711/2369190 E-mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de www.ukgm-stgt.de

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-26 20.** Miséző helyek: **Róma** - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. **Milánó -** minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Assisi, Bologna, Catania, Firenze, Padova, Palermo, Torino.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303. Miséző helyek:** Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/534 06 72.** Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 11.15-kor, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne). **Genf:** Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458; Lausanne:** Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678; Bern:** Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. ❑

HIRDETÉSEK

Költöztetés és áruszállítás Magyarországra is, egy nemzetközi költöztető vállalaton keresztül, elfogadható áron. T.: 0049-(0)7034/270 342.

MÉHECSKE CSÁRDA - BIENENHEIM
Új magyar és bajor ízekkel várja kedves vendégeit, az aubingi Lohe és Lochhausen határán (Bienenheimstr. 11, 81249 München, Tel.: 089/864 14 54). Nyitvatartás: 11-23:00, hétfőnként zárva.

Budaörsön eladó: 590 m² építőtelek, csendes utcában, központban, bekötve. T.: 0036-70/55 63 385 vagy 0049-(0)221/76 53 99, e-mail: frommerfoszler@msn.com

Hévízen (termálto), gyönyörű helyen, apartmanok egész évben kiadók, 10 €/fő. T/F: +36-83/34 10 63.

Magyar ingatlanok közvetítése. T.: 0036-30/66 76 455

85 éves német férfi, bármilyen korú magyar nőt keres, jogosítvánnyal, kevés nyelvtudással, házasság céljából (elgondozásra). T.: 0049-(0)7777/298

Hatvanban, Budapesttől 50 km-re 460 m² területen, részben felújított családiház eladó: 2 szoba összkomfort, konyha, fürdő, 30 m² fedett terasz, melléképület, garázs, azonnal beköltözhető! Irányár: 50.000 EUR. T.: 0036-70/6071169.

Intelligens, sportos hölgyet keresek házasság céljából (50+, nem doh., jogsi), aki segít pénzemet kellemesen kiadni. Jelige: „NRW"

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11., minden hó 1., 3., 5. vasárnap 16 órakor; 2. és 4. vasárnap 11 órakor. Tel.: 089/601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

ERŐSÍTSD TESTVÉREIDET!

A 15. század középső évtizedében III. Callixtus pápa széleskörű nemzetközi tevékenységet folytatott, hogy európai összefogás jöjjön létre a török egyre erősödő előrenyomulása ellen. Erre jelentős mérvű anyagi segítséget is áldozott. A pápa célja Európa, benne Magyarország védelme; a katolikus egyház, a keresztény hit, az európai kultúra védelme volt. Ennek egyik megnyilvánulásaként adta ki 1456. június 29-én apostoli levelét, amelyben - többek között - arra kérte a keresztényeket, hogy a naponta megkondított harangszóra imát mondjanak a török elleni harc sikeréért. Ötszáz évvel később, 1956. június 29-én XII. Piusz pápa ugyancsak apostoli levelet tett közzé, amelyben emlékeztetett elődje üzenetére. Ezzel egyrészt a magyarságot tisztelte meg, hogy a Hunyadi János által vezetett keresztény hadak nándorfehérvári diadalát a közemlékezetbe idézte. Másrészt kitetszenek soraiból: hasonlóságot vélt felfedezni az egyházellenes, keresztényellenes, kultúraellenes erők 15. és 20. századi agresszív jelenléte között. Felhívta a művelt világ figyelmét a „szocialista országok"-ban tomboló, az ateizmust-materializmust erőszakkal terjesztő, az alapvető szabadságjogokat súlyosan sértő diktatúrák embert nyomorító kártevéseire. Majd szívvel-lélekkel az 1956-os magyar forradalom mellé állva bocsátotta ki enciklikáit, fogalmazta megnyilatkozásait, ily módon is segítve a magyar nép október 23-án kirobbant hősi küzdelmét. Örömmel üdvözölte a szabadságharc időleges győzelmét, majd velünk együtt gyászolta annak kegyetlen leverését.

A nándorfehérvári diadal 550 éves, valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc 50 éves jubileumára megjelenő könyvünkben és két történelmi eseménnyel kapcsolatos, magyar vonatkozású, sokak számára ismeretlen pápai dokumentumokat tesszük közzé, Mészáros István elemző tanulmányával: Erősítsd testvéreidet, Szent István Társulat, Bp., 2006.

A kiadó

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések

betünként:	0,10 €
„Jelige" - postaköltség	5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betünként	0,20
Nagybetűs sorok betünként	0,40
Egyszerű, 1 „pontos" keret	10,00

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,- hatszori hirdetésnél 20 % ,- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

A hirdetések szövegéért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

ÉLETŰNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de
*
Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József és Vincze András.
*
Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de
*
Abonnement für ein Jahr: 15,— €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 50,—
*
ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 €
Előfizetési ár egy évre 15,- €
Tengerentúlra US$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDEFF
*
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK
*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck
*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

Miklós bácsi...

Folytatás a 7. oldalról

tig mindenütt könyvek és folyóiratok sokasága borított. Soha el nem dobott volna egyetlen cédulát sem, amelyen nyomtatott betű volt".

Majd másutt: „Kassáé lett az a szomorú nevezetesség, hogy Magyarországon ott szervezték meg az első hazai gettót. A város régi téglagyárában tízezer kassai és környékbeli zsidó családot zsúfoltak össze szörnyű körülmények között. Hiába próbálkoztak a szerzetesek, hogy legalább a katolikus zsidókat meglátogathassák. Az egész nagy Kassa városában egyetlen ember volt csupán, aki szólni és tenni mert: Pfeiffer Miklós nagyprépost, öregségében is szálegyenes férfi, sólyomszerű arccal, mint egy magyar Savonarola. Ezt mondta:

- Tudod, mi lesz ennek a folytatása? Nem egészen egy éven belül ott, ahol most zsidók ezrei dideregnek és haldokolnak, abba a gettóba, a téglagyári színek alá magyarok ezreit fogják összezsúfolni, halálra adni.

De Miklós bácsi nem az a férfi volt, aki csak magában emésztődik, vagy szűk baráti körben siránkozik és szűköl."

Elmentek először dr. Madarász István megyéspüspökhöz, majd a rendőrtábornokhoz. „A küldöttség vezetője dr. Pfeiffer Miklós lett, aki egyénisége folytán, kitűnő nevelése folytán, meg azért is, mert Kassán töltötte a csehszlovák megszállás nehéz korszakát, a kisebbségi sors és harcmodor kiváló, avatott ismerője volt".

Persze Ő is, a jelenlévő idős Vécsey kanonok is hiába érvelt. Örülhettek, ha magas egyházi méltóságukra való tekintettel, nem tartóztatták le őket.

*

A fenti könyvből még sok mindent lehetne idézni, ha nem kellene tekintettel lennem írásom terjedelmére. Így befejezésül Nagy Csaba 2000-ben Budapesten megjelent „A magyar emigráns irodalom lexikona" című könyvének szócikkére támaszkodom. Pfeiffer Miklós 1887. március 12-én Sopronban született és 1948-ig Csehszlovákiában élt, majd tanulmányai színhelyére, Fribourgba költözött. 1956-tól svájci magyar főlelkész, pápai prelátus volt. Az 1960-as években a Hiszek folyóirat felelős szerkesztője.

Saáry Éva, Lugano

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!